

2026 Podzim Autumn

Magazín

Leo Express

CZ

TÉMA

V síti

DESTINACE

Za krásami
Německa s novou
linkou Leo Express

EN

TOPIC

Caught in the Net

DESTINATION

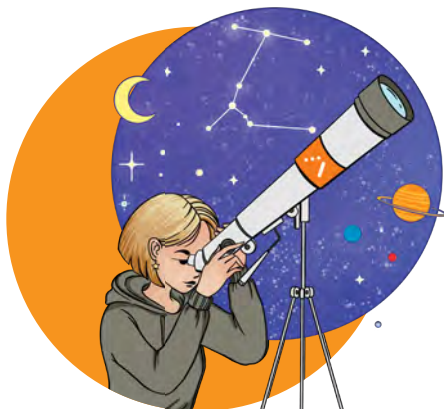
Explore Germany
with the New
Leo Express Line

JEDEN DEN NESTAČÍ...

Vyhod'te kotvy, tohle dobrodružství
jen tak neskončí.

AQUAPARK A SNÍDANĚ V CENĚ • DĚTI DO 5 LET ZDARMA
RODINNÉ POKOJE • PRAHA NA DOSAH

Milí cestující,

CZ Sít, která je tématem našeho nového čísla, nás provází na každém kroku. Může jít o pavoučí vlákna, digitální svět, „sítovky“ nebo o naši železniční síť, která propojuje Evropu, lidi i místa. Železnice je spjata se zemí, ale v tomto vydání vás přesvědčíme, že dokáže vést až ke hvězdám.

V cestovatelském článku se vydáme po stopách lidské fascinace vesmírem. Ukážeme vám, jak vás naše vlaky dovezou k nejkrásnějším hvězdárnám a planetáriím – od pražského Klementina přes ostravské sférické kino a slovenské observatoře v Tatrách až po německou Fuldu, první oficiální „Hvězdné město“ Německa, které bojuje se světelným smogem.

V Německu ještě chvíli zůstaneme. Představujeme vám novou linku až do Frankfurtu nad Mohanem. Cestou vás zavede do barokních Drážďan s pohádkovým zámek Moritzburg, do Lipska či k historickému hradu Wartburg. Frankfurt vám otevře dveře do světa jako jedno z největších evropských leteckých center – protože tam, kde naše síť končí, jiná nebeská začíná.

Každá síť však funguje díky lidem, kteří ji vytvářejí a udržují. V rozhovoru vás seznámíme s naší Hankou, vedoucí palubního provozu, která byla u rozjezdu Leo Express v roce 2012. Stará se o školení vlakových čt a bezpečnostní procesy. Jak sama říká, klíčem k úspěchu je naučit zaměstnance nejen co dělat, ale hlavně proč. Lidský přístup, porozumění a souhra týmu zajišťují bezpečnou a příjemnou cestu.

Přejeme vám příjemnou jízdu, inspirativní čtení a mnoho krásných zážitků na naší síti. •

Vaše Lea

Dear passengers,

EN The net is the topic of our new issue. We see it all around us – the cobweb, the digital world, the net bag, or our railway network which connects towns and people all over Europe. The train is substantively a terrestrial means of transport, but we will show you that it can take you to the stars.

In the travel section, we will explore the history of human fascination with space, and you can use our tips and take our trains to the most beautiful observatories and planetaria – from Clementinum in Prague and the spheric cinema in Ostrava, to the mountain observatories in the Tatras, or Fulda, the first German official StarCity which has successfully reduced light pollution.

When in Germany, let us introduce our new line to Frankfurt am Main, via Dresden with the fairy-tale baroque palace of Moritzburg, Leipzig, or the historical Wartburg Castle. Frankfurt opens the door to the wide world. One of the biggest European air hubs, it is where our terrestrial route ends, but an aerial one can begin.

Every network needs someone to create it and maintain it. The Interview will present Hana, our cabin operations manager, who was with Leo Express from its very launch in 2012. She is responsible for the training of crew personnel, and takes care of our safety processes. The key to the success, she says, is that people should not only know the processes, but mainly understand the reasons. The sensible approach, insight, and team collaboration are the guarantee of our safe and pleasant journeys.

We wish you a lovely trip, inspirational reading, and many lovely moments in our network. •

Your Lea

DESTINACE | DESTINATION

- 10 Za krásami Německa s novou linkou Leo Express |
Explore Germany with the New Leo Express Line

TÉMA | TOPIC

- 18 Sociální sítě a děti aneb Ztížená možnost
soustředění | Social Networks and Kids Or The
Increased Difficulty of Concentration

TÉMA | TOPIC

- 26 V pavoučí síti | Cobweb

TÉMA | TOPIC

- 32 Sítovka | String Bag

TÉMA | TOPIC

- 42 Země tisíce rybníků |
The Land of Thousand Ponds

PŘEDSTAVUJEME | INTRODUCTION

- 62 Hana Pechačová: Dobře vyškolený tým je zá-
kladem bezpečné cesty | Hana Pechačová: Well
Trained Team Promises Safe Journey

INSPIRACE | INSPIRATION

- 72 Vlakem ke hvězdám |
Train to the Stars

CZ Bezpečná tiskovina

Obálka Magazínu Leo Express je ošetřena anti-mikrobiálním lakem, který z něj dělá bezpečnou tiskovinu. Časopis si tak mohou bezpečně prohlédnout všichni cestující, aniž by se stal přenašečem bakterií, plísní nebo virů.

EN Safe printout

The cover of this magazine is treated with anti-microbial coating, which makes it a safe printout. In this way, all passengers can look safely through it without the magazine becoming a carrier of bacteria, fungi and viruses.

Magazín Leo Express**Pro Leo Express vydává |
Published for Leo Express by:**

COT group s.r.o.
Garden Eleven
Kubánské nám. 1391/11
100 00 Praha 10 – Vršovice
IČO: 25098853

Redakční rada | Editorial board:

Eva Frindtová, Emil Sedlařík,
Lea Macíková, Petr Manuel Ulrych

Texty | Texts:

Jakub Jukl, Karol Nagy,
Petr Manuel Ulrych

Překlad | Translation:

Kateřina Šebková

Korektury | Proofreading:

Táňa Holasová

Foto | Photos:

Není-li uvedeno jinak,
jsou fotografie z Shutterstock.com |
Shutterstock.com – unless others
copyrights.

Foto na titulní straně | Cover photo:

Al

Grafická úprava a sazba |

Graphic Layout and Composition:
Eva Zilvarová

Produkce | Production:

Julie Válková

Tisk | Print: Triangl, a.s.**Inzerce | Advertisements:**

COT group s.r.o.
Tel.: +420 735 177 676
E-mail: inzerce@cot.cz
Vydavatel neručí za obsah inzerátů. |
The publisher carries no legal
responsibility for the content of
any advertisements appearing
in this magazine.

Registrace Ministerstva kultury České
republiky | Registration of the Ministry
of Culture of the Czech Republic:

MK ČR E 20950

Vychází 4× ročně |
Published 4 times a year

Místo vydávání | Place of publication:
Praha | Prague

Vydání | Publication:

září-prosinec 2026
September–December 2026

Uzávěrka příštího vydání |

Copy Date of the Next Issue:
29. 10. 2026 / 29 October 2026

LANDWASSER WORLD: 5 světů kolem slavného viaduktu

Podzimní krajina kolem Filisuru má zvláštní atmosféru a letos také novinku. Červené vlaky Rhétské dráhy projíždějí mezi zbarvenými lesy, skalními stěnami a horskými vesnicemi regionu Albula, kde návštěvníky čeká nový zážitek v podobě Landwasser World – výletní oblasti propojující pět tematických světů věnovaných železnici, kultuře, horskému zemědělství, vodě a lesu.

TEXT: Jan Ursíny
FOTO: Rhätische Bahn AG
www.rhb.ch

Bližší info zde:

CZ Srdcem celého zážitku Landwasser World je slavný Landwasserviadukt, ikona Rhétské dráhy a Graubündenu. Kamenná stavba se šesti oblouky z roku 1902 měří 142 metrů a zvedá se nad údolím do výšky 65 metrů. Trať z viaduktu pokračuje v ostrém oblouku přímo do tunelu ve skalní stěně, což z něj činí jednu z nejfotogeničtějších železničních staveb ve Švýcarsku.

Nejvíce zážitků v rámci Landwasser World nabízí svět železnice. Z Davosu do Filisuru se můžete svézt historickou soupravou z 20. let minulého století s otevřeným vyhlídkovým vozem. Přibližně čtyřicetiminutová cesta vede soutěskou Zügen a přes Wiesenský viadukt. Ve Filisuru navazuje Landwasser Express, turistický silniční vláček, který míří lesní cestou přímo pod viadukt. U něj najdete kiosek, posezení s ohništěm a výhled na vlaky, které vysoko nad

5
ADVERTORIAL

řekou mizí ve skále. Další perspektivu nabízí Viaduct Shuttle. Vlak s otevřeným vyhlídkovým vozem vyjíždí z Filisuru a po přejezdu viaduktu zastaví ve stanici Schmitten GR Landwasserviadukt, odkud je to jen několik minut na vyhlídkovou plošinu Hennings. Program lze doplnit návštěvou Železničního muzea Albula v Bergünu s historickými exponáty, modely, filmy a se simulátorem lokomotivy Krokodýl. Na nádraží ve Filisuru se nachází také vůz Filisio s optickými iluzemi a expozice věnovaná historii viaduktu a UNESCO trati Albula.

Landwasser World však není jen pro železniční fanoušky. FiliTour představuje 14 historických engadinských domů ve Filisuru, místní farmy přibližují horské zemědělství a nabízejí regionální produkty. Vodní svět zastupuje 10,5 kilometru dlouhá stezka Albula Waterway s deseti zastaveními u řek, pramenů a vodopádů. Svět lesa začíná jízdou lanovkou na Darlux, odkud vede panoramatická trasa přes Alp la Muetta do Chants.

Oblast lze projít během jednoho nabitého dne, pro důkladnější poznání se však vyplatí zůstat alespoň dva dny. Více informací najdete na shop.landwasserwelt.ch. •

TEXT: -red-
FOTO: Ben Wolf / earMUSIC,
Shutterstock.com, Informační
centrum Olomouc

TIPY TIPS

6
TIPY

MISTROVSTVÍ EVROPY V CURLINGU

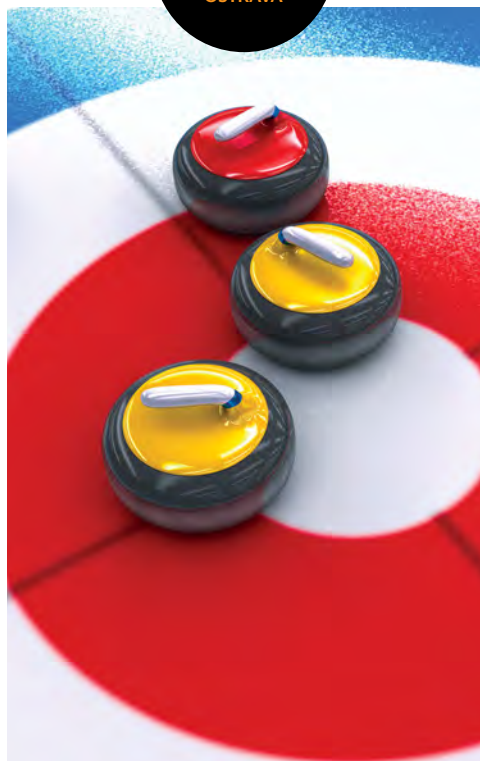
Loni otevřená ostravská RT Torax Arena bude na podzim hostit historicky první evropský šampionát v curlingu pořádaný na území Česka. Turnaj přivede do Ostravy evropskou špičku mužských i ženských týmů a nabídne fanouškům nejen špičkový sport, ale i bohatý doprovodný program. O titul mistrů Evropy v curlingu se utká deset mužských a jedenáct ženských týmů, včetně české reprezentace.

EUROPEAN CURLING CHAMPIONSHIP

Opened only last year, the RT Torax Arena in Ostrava is to host the first European Curling Championship organised by the Czech Republic. Fans can look forward to seeing top players from all over Europe, but also to a rich side programme. The male tournament includes ten teams and the female tournament eleven teams, including the Czech National Teams.

2

OSTRAVA
OSTRAVA

27. 10. – 1. 11. 2026

www.curling.cz/ME2026/

3

PRAHA
PRAGUE

DEEP PURPLE V O2 ARENĚ

Rocková skupina, která v 70. letech spolu s Led Zeppelin a Black Sabbath patřila k průkopníkům britského hardrocku a heavy metalu, se poněkolkáté vrátí do Prahy. Deep Purple jsou považováni za jednu z nejvýznamnějších kapel všech dob a v letošním roce byli uvedeni do Rock'n'rollové síně slávy. Na koncertu zazní jak skladby z historie kapely (včetně ikonických alb Machine Head či Deep Purple in Rock), tak z horké novinky SPLAT!

DEEP PURPLE IN O2 ARENA

One of the pioneers of British hard rock and heavy metal in the 1970s, peers of Led Zeppelin or Black Sabbath, Deep Purple is to return to Prague, this time as a fresh member of the Rock'n'roll Hall of Fame. Their gig will include some of their historically most famous hits (including songs from their albums Machine Head and Deep Purple in Rock), but also songs from their newest album SPLAT!

7. 10. 2026

www.o2arena.cz/events/deep-purple/

OLOMOUC DESIGN DAYS 2026

Olomouc bude po celý listopad hostit čtvrtý ročník festivalu, který představí všechny podoby designu. Zájemci se mohou těšit na nabitý program, během kterého si přijde na své opravdu každý. Organizátoři chystají výstavy, diskuze, workshopy, semináře i kreativní dílny. A to není zdaleka všechno!

OLOMOUC DESIGN DAYS 2026

All November, Olomouc will host the fourth year of the festival which presents all faces of contemporary design. Visitors can select from the abundant programme which includes exhibitions, discussions, creative workshops, lectures, and much more. There is a wide range on offer for everyone, just choose your preferred activity.

1.-31. 11. 2026

www.olomoucdesigndays.cz

7
TIPS

Karlovarský kraj – víc než čekáte

Region, který probouzí smysly

CZ Každá cesta začíná nějakým očekáváním. S Karlovarským krajem si většina z nás spojí lázně, kolonády a minerální prameny. Jenže právě ve chvíli, kdy se vydáte dál, začne kraj odhalovat svou méně známou tvář.

Podzim promění Krušné hory i Slavkovský les v krajinu plnou barev, historická města Loket a Cheb zvou k toulání bez spěchu a zámek Bečov nad Teplou ukrývá jeden z největších pokladů české historie – Relikviář sv. Maurara. Každé místo má jinou atmosféru, ale společně vytvářejí region, kde se příroda, historie, pohyb, gastronomie i lázeňská tradice přirozeně prolínají.

Pět let od zápisu Slavných lázeňských měst Evropy na Seznam světového dědictví UNESCO si Karlovy Vary, Mariánské Lázně a Františkovy Lázně připomenou společnými oslavami (11.–13. září 2026). Výročí je skvělou příležitostí poznat nejen jejich jedinečnou tradici, ale i kraj, který jim dává neopakovatelný charakter.

Možná přijedete kvůli jednomu místu. Odjíždět ale budete s pocitem, že jste objevili mnohem víc. A že jedna návštěva rozhodně nestačí.

Více inspirace na www.zivykraj.cz •

8
ADVERTORIAL

Karlovy Vary Region – More than You Expect

A Region That Awakens the Senses

EN Every journey is preceded by expectations. When travelling to the Karlovy Vary Region, most people think of spas, colonnades, and mineral springs. But when you go a bit further beyond these things, the region begins to reveal its lesser-known face.

Autumn turns the Ore Mountains and the Slavkov Forest into a landscape of entrancing colours. The historical towns of Loket and Cheb are great for peaceful strolls, and the castle of Bečov nad Teplou houses one of the biggest treasures of Czech history – the St Maurus Reliquary. All the different places form the spirit of the region favoured for its nature, history, sport, gastronomy, and wellness.

Karlovy Vary, Mariánské Lázně, and Františkovy Lázně are to celebrate five years since the Great Spa Towns of Europe were included in the World Heritage List. The celebrations on 11 – 13 September 2026 offer a unique opportunity to explore not only the quality of local spas, but also the unique milieu.

You may come to see just one place, but you are sure to leave with the notion that you have discovered much more – and that one journey will not be enough.

For more inspiration visit
www.zivykraj.cz •

TEXT: DMO Živý kraj
FOTO: Lukáš Neasi

REZERVACE/
KONZULTACE

LADA:
+420 732 811 828

SIMO:
+421 917 315 479

MICHAEL:
+421 917 104 309

ALEKSANDRA:
+48 513 723 827

15 LET
GARANCE

Eat what you want My se o Vaše ZUBY s chutí postaráme!

ZAKOUSNĚTE SE DO TOHO JEŠTĚ
DNES!

BOOK AN APPOINTMENT TODAY!

KLINIKA: Visit us online anytime
info@denti-solari.com
Lagija nr 1., Rruga Taulantia, Durrës, Albania

WWW.DENTI-SOLARI.COM

DRÁŽDANY, ZWINGER
/ DRESDEN, ZWINGER
PALACE

10
DESTINACE

Za krásami Německa s novou linkou Leo Express

Co spojuje Drážďany a Krakov? Někomu se možná jako první vybaví jméno August Silný – saský kurfiřt a polský král, zakladatel slavné drážďanské galerie. Ale Drážďany a Krakov spojuje nově i přímá linka vlaků Leo Express.

CZ **P**opravdě řečeno touhle novou linkou se dostanete ještě dál – začíná totiž v polské Přemyšli a končí až ve Frankfurtu nad Mohanem. A kdekoli vystoupíte, najdete něco zajímavého. My vám ale tentokrát představíme především německé destinace, které můžete s vlaky Leo Express nově navštívit.

BAROKNÍ PERLA NA LABI

Často se o některých městech říká, že je to „perla tam a tam“. Takže nám tohle úsloví zevšednělo. →

TEXT: Jakub Jukl
FOTO: Shutterstock.com

11
DESTINATION

Explore Germany with the New Leo Express Line

What connects Dresden and Krakow? Some might immediately think of Augustus II the Strong – the Elector of Saxony and King of Poland, the founder of the famous Dresden gallery. But newly, Dresden and Krakow are connected by a direct Leo Express line.

EN **A**ctually, the line can take you even further. It starts in Przemyśl, Poland, and terminates as far as Frankfurt am Main. Wherever you get off on the route, you will find exciting sights

to explore. This time, we will focus on the destinations in Germany you can newly visit with our Leo Express trains.

BAROQUE PEARL ON THE ELBE

People often speak of the pearl of this town, and the pearl of that region, so the word has become rather mundane. But when we speak of Dresden, →

Ale pokud ho použijeme
o Drážďanech, budete si
jistí, že je to skutečná perla bez
jakékoli nadsázky. Nevěříte?
Zajeďte si tam a určitě nebudete
litovat.

Drážďany byly na přelomu 17. a 18. století sídlem saského kurfiřta a polského krále Augusta Silného. Tento panovník byl nejen obratným politikem, ale i mecenášem umění. Drážďany tedy nechal vybudovat jako svou velkolepou rezidenci, která zastínila ostatní německá města a konkurovala i Vídni a Paříži. K barokním klenotům města patří dva kostely: luteránský chrám Frauenkirche se vzácnými varhanami z roku 1736, na něž hrál sám Johann Sebastian Bach, a katolická katedrála Nejsvětější Trojice, zvaná Hofkirche. Další významnou památkou je

12

DESTINACE

you can be assured that the word is fully deserved. If you doubt it,
just go and see for yourselves!

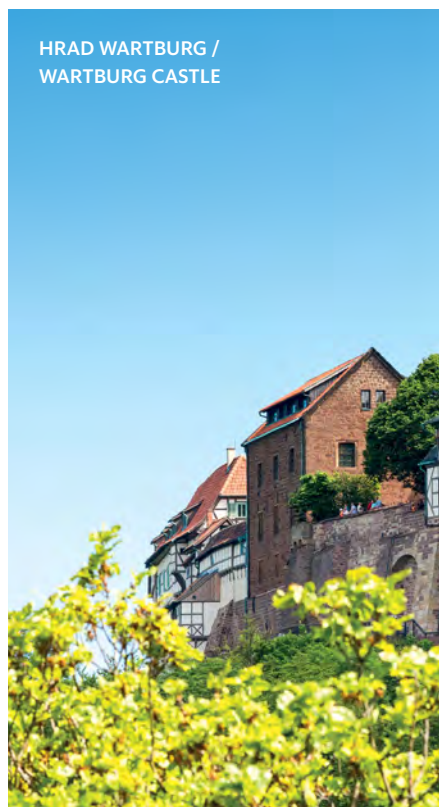
In the late 17th and early 18th century, Dresden was the seat of the Elector of Saxony and King of Poland Augustus II the Strong, a skilful politician and keen patron of arts. He turned Dresden into his magnificent seat which outshined other German towns and competed with Vienna or Paris. The baroque sights include two churches, the Lutheran Frauenkirche with the precious organ of 1736 played by Johann Sebastian Bach, and the Catholic Cathedral of the Holy Trinity, also called Hofkirche. Another interesting structure is the residential palace in the centre of the city, hosting a museum with numerous interesting exhibits, a large armoury, and residential rooms of Saxon rulers.

But the main attraction in Dresden is the Zwinger palatial complex with one of the most prominent galleries in the world. If Louvre has its Mona Lisa, Dresden has its Sistine Madonna by Raphael. And while it takes ages to get to Louvre, a Leo Express train can take you to Dresden in a short while.

FAIRY-TALE PALACE

What has been said so far might make you think that Dresden is not suitable for trips with small children. But that is not true! Because once you take the S-Bahn from Dresden Central Station to Dresden-Neustadt and change there to bus number 477, you suddenly find yourself right →

HRAD WARTBURG / WARTBURG CASTLE

sídelní zámek v centru města, kde najdete muzeum se spoustou zajímavých artefaktů, rozsáhlou zbrojnicí a rezidenční sály saských panovníků.

To hlavní, nač se do Drážďan jezdí, je ale zámek Zwinger, kde je jedna z nej-slavnějších světových galerií. Jestliže Louvre má svoji Monu Lisu, Drážďany mají Sixtinskou madonu od Rafaela. Ale zatímco do Louvru je to pořádná dálka, v Drážďanech můžete být s vlaky Leo Express za chvíli.

ZÁMEK JAKO Z POHÁDKY

Teď si možná povzdechnete, že to všechno musí být nádhera, ale že Drážďany asi nebudou ideální pro výlet s dětmi... Ale to jste na omylu! Když totiž z drážďanského Hlavního nádraží přejedete vlakem S-Bahn na nádraží Dresden-Neustadt a tady předsednete na autobus číslo 477, ocitnete se přímo v pohádce. Nevěříte? Uvěříte, až vystoupíte ve stanici Moritzburg Schloss! Ocitnete se přímo u kouzelného zámku, který dobře znáte z pohádky o Popelce. Skoro budete čekat, že odněkud vyběhne půvabná Libuše Šafránková v princeznovských šatech a na schodech ztratí stříviček. A protože film Tři oříšky pro Popelku je velmi populární jak u nás, tak i v Německu, je každou zimu na zámku k vidění tematická výstava věnovaná této pohádce.

PAMÁTNÍK HRDINŮ

Víte, které bitvě se říká Bitva národů? Je to bitva u Lipska, která se odehrála v roce 1813 a v níž utrpěl Napoleon snad největší porážku. O sto let později byl této přelomové, a hlavně krvavé bitvě vystaven velkolepý památník →

Komfort na dlouhých trasách

Aby byla vaše cesta napříč Evropou ještě příjemnější, zavedl Leo Express na této lince novinku v podobě lehátkových vozů. Ty nabízejí ideální řešení pro každého, kdo chce dlouhou trasu prožít v pohodlí, odpočinout si nebo se pořádně vyspat. V lehátkovém voze na vás čeká plnohodnotné lehátko s čistým povlečením, polštářem a příkrývkou, samozřejmě je také snídane a pitná voda v ceně jízdenky. K dispozici je také stevard, který se postará o vaše pohodlí a bezpečnost během celé jízdy. Ať už míříte za památkami, nebo na návštěvu příbuzných, díky lehátkovému vozu dorazíte do své cílové destinace svěží a plní energie.

13
DESTINATION

Comfort on long journeys

To make your travels across Europe ever more comfortable, Leo Express has introduced couchette cars, offering an ideal solution for those who want to enjoy their trip and have a good sleep every night. The couchette cars are equipped with comfortable beds with clean sheets, soft pillows and duvets. Naturally, the breakfast and drinking water are included in the price of the ticket. Our cabin crew will be there to make sure you are comfortable and safe during the whole journey. Whether you travel to see the world or visit relatives, you will arrive fresh and full of energy.

na jihovýchodním předměstí Lipska. Navštivte ho. Zanechá ve vás nesmazatelný dojem. Jak svým exteriérem, který se shlíží ve vodní nádrži uprostřed parku, tak především interiérem s obrovskými sochami bájných hrdinů. Právě v tomto nejmonumentálnějším památníku celého Německa můžete nejlépe porozumět německé duši – jak v jejích romantických výšinách, tak i v jejích temných (a nejtemnějších) hlubinách.

KDYŽ SE ŘEKNE WARTBURG

... vybaví se těm dříve narozeným východoněmecký automobil dosti sporných kvalit. Jenže Wartburg, to je ve skutečnosti hrad – a dokonce „strážní hrad“, jak zní v češtině jeho název. A ten si na rozdíl od auta určitě

zaslouží vaši pozornost. Tyčí se nad durynským městem Eisenach, které je jednou z dalších zastávek linky Leo Express.

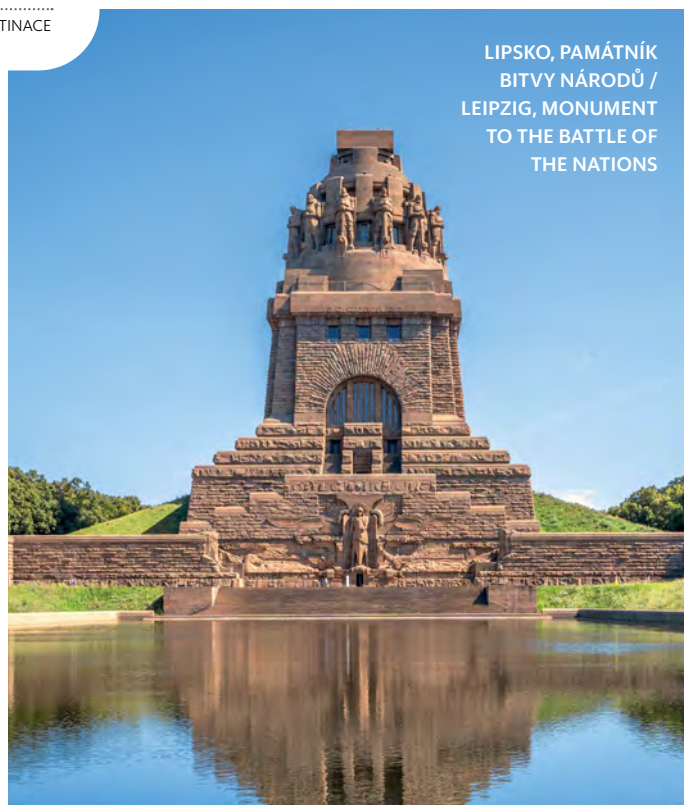
Na Wartburg se dostanete krátkou procházkou přímo z Eisenachu. Odměnou vám bude krásný výhled na celé město. Samotný hrad se zachoval ve své pozdně středověké podobě snad i díky tomu, že je jedním z památníků německé historie. Právě na Wartburgu se totiž po svém fingovaném únosu ukrýval v letech 1522–1523 reformátor Martin Luther. A rozhodně tu nezahálel, protože právě na Wartburgu přeložil do němčiny Nový zákon. Tento překlad se stal základem spisovné němčiny. Dodnes se na hradě ukazuje Lutherova jizba s dobovým nábytkem a vybavením, kde Martin Luther překládal Bibli a kde se mu, jak sám napsal, dokonce zjevil ďábel. Jen ta skvrna od inkoustu z kalamáře, který po pekelníkovi hodil, už na zdi není – během staletí ji návštěvníci z omítky seškrábali jako suvenýr.

FLUGHAFEN JE LETIŠTĚ

A poslední zastávka na trase Leo Express? Přece Frankfurt nad Mohanem! O Frankfurtu platí, že se zde snoubí staré historické město s moderní metropolí. Je to volební a korunovační místo římských králů a zároveň centrum německého bankovníctví. To, čím je dnes ale Frankfurt nejznámější, je jeho letiště – druhé či třetí největší v Evropě (podle zvolených kritérií). V němčině se letišti říká Flughafen, tedy doslova „vzdušný přístav“. Možná že to, co vás do Frankfurtu přivede, nebude ani tak jeho slavná minulost jako spíše letadlo, kterým se odtud vydáte na druhý konec světa. Protože tam, kde jedna cesta končí, jiná začíná...

14

DESTINACE

LIPSKO, PAMÁTNÍK
BITVY NÁRODŮ /
LEIPZIG, MONUMENT
TO THE BATTLE OF
THE NATIONS

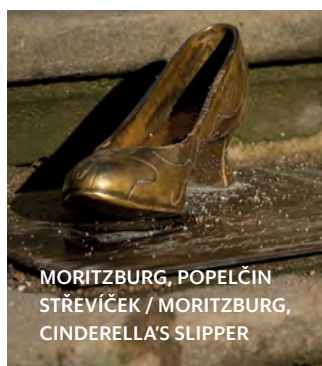
in the middle of a fairy tale. Suspicious? Just get off at the Moritzburg Schloss station and you will find yourselves right next to a castle you know very well from the famous movie about Cinderella. The sight is so accurate, you will nearly expect to see the graceful actress Libuše Šafránková run out of the door and lose her shoe on the staircase. The film Three Wishes for Cinderella is very popular in Germany too, so the castle hosts an exhibition about the fairy tale every winter.

GLORY TO THE HEROES

Have you ever heard of the Battle of the Nations? It was fought near Leipzig in 1813, and it was Napoleon's most serious defeat. A century later, a giant monument of the battle was built in the south-

ZÁMEK MORITZBURG /
MORITZBUG CASTLE

MORITZBURG, POPELČIN
STŘEVÍČEK / MORITZBURG,
CINDERELLA'S SLIPPER

FRANKFURT
NAD MOHANEM /
FRANKFURT
AM MAIN

eastern part of Leipzig. Even if you are not fond of battles and monuments, this one deserves your attention. Its exterior is reflected in the pool in the middle of the park, and its interior features giant statues of mythical heroes. This is the largest war monument in all Germany and will help you understand the heights and depths of the German soul.

WHEN YOU SAY WARTBURG

...most people will picture the East-German car of dubitable quality. But Wartburg is actually a castle, and as the name indicates, a "Guard Castle". Unlike the car, the quality of the castle is unquestionable. It soars high over the Thuringian town of Eisenach, which is another station on the Leo Express route.

Take a short walk from Eisenach up the hill to Wartburg. You will be rewarded by a breathtaking view of the whole town. The castle itself has retained its late medieval shape to become one of the most notable witnesses of German history. It was here that Martin Luther hid in 1522-1523, after his feigned abduction. Luther used the time at Wartburg to translate the New Testament into German. The translation has later become the bedrock of standard German. You can visit Luther's room with historic furniture and accessories. That is allegedly the room where Martin Luther translated the Bible, and where, according to his own words, the devil appeared to him. The only thing that is missing is the ink stain on the wall left by the inkpot Luther is said to have thrown at the devil – over

the centuries, visitors scratched it off to take the stained paint as a souvenir.

FLUGHAFEN

The last station on the Leo Express route is Frankfurt am Main, a city which combines rich history with the air of a modern metropolis. It was the site of elections and coronations of the Kings of the Romans, and today, it is the hub of German banking. But what makes Frankfurt particularly famous is its airport – the second or third largest in Europe (based on criteria). Maybe you will travel to Frankfurt not to explore its rich history and culture, but rather to catch a plane which will take you to the other end of the world. Because the end of one route is the beginning of another... •

Příští zastávka: NOVÁ SPIRÁLA

Každé město má místo, kvůli kterému se vyplatí vystoupit z vlaku. V Praze je jedním z nich Nová Spirála na Výstavišti – unikátní kulturní prostor, kde je zážitkem nejen program, ale i samotné místo.

VANDA HYBNEROVÁ & JAN
RÉVAI V INSCENACI
MADISONSKÉ MOSTY:
HLEDIŠTĚ V PĚTI
GALERIÍCH OBKLOPUJE
SCÉNU KOLEM DOKOLA

16

ADVERTORIAL

TEXT: Nová Spirála
FOTO: Jan Hromádko

CZ Díky kruhovému jevišti a hledišti zde mizí hranice mezi umělci a publikem. Uplynulé dvě sezony ukázaly, že prostor funguje pro činohru, koncert, hudební show, módní přehlídku, zápas v ringu i konferenci.

SILNÉ PŘÍBĚHY PLNÉ EMOCÍ

Na podzim Nová Spirála otevře třetí sezonu. Vrací se úspěšné Madisonské mosty s Vandou Hybnerovou a Janem Révaiem, které letos oslavily vyprodanou padesátou reprízu. V roce 2027 bude činoherní linka pokračovat příběhem, který dojal čtenáře i diváky po celém světě a nyní poprvé přichází na české divadelní jeviště. Po milionech prodaných výtisků, překladech do desítek jazyků a oscarovém filmovém zpracování se Předčítač Bernharda Schlinka stává jednou z nejočekávanějších divadelních událostí nadcházející sezony. V mimořádně silném příběhu o osudové lásce, vině, hledání a odpuštění se v hlavních rolích představí Jitka Čvančarová, Jiří Korn a Daniel Krejčík. Česká premiéra se uskuteční 4. února 2027.

Ještě předtím se na podzim 2026 vrátí divadelně-hudební show Human Zoo režiséra Viktora Tauše s hudbou Romana Holého.

JEDNO MÍSTO, DESÍTKY ZÁŽITKŮ

Podzim doplní talkshow Koťák NOT Live, koncerty Báry Polákové, Anety Langerové či držitele Grammy Coryho Henryho. Výjimečný večer nabídne také koncert Zuzaně Navarové do nebes, projekt skupiny RAZAM s Ivou Marešovou a Filharmonií Hradec Králové. •

V NOVÉ SPIRÁLE
MIZÍ HRANICE MEZI
JEVIŠTĚM A DIVÁKY

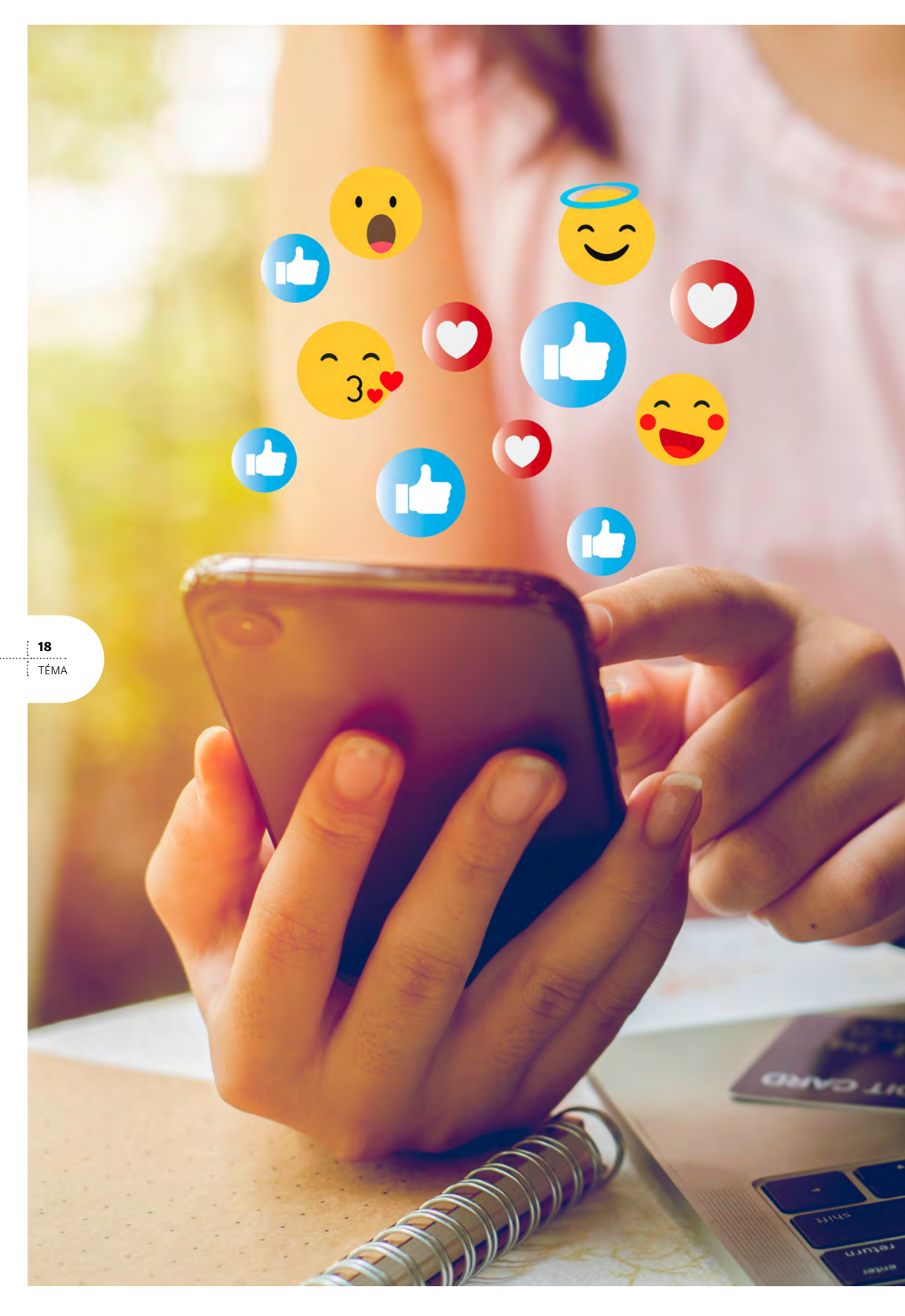

ZAŽIJTE PŘÍRODU NAPLNO

NOVÁ TVÁŘ. STEJNÁ CHUŤ ZAŽÍT PŘÍRODU NAPLNO.

Podzim mění barvy, vzduch i tempo. A změnou prochází také NORDBLANC. Nové logo symbolizuje další kapitolu značky, ale to nejdůležitější zůstává – radost z pohybu, svoboda venku a chuť objevovat. Vyrazte vstříc podzimu s funkčním oblečením, které drží krok s vámi i proměnlivým počasím. Protože některé věci se mění. Láska k přírodě zůstává.

www.nordblanc.cz

ANEB

Sociální sítě a děti Ztížená možnost soustředění

Sociální sítě jsou fenoménem, který je tu s námi dlouho. Vyrůstá na nich už druhá generace dětí. A tak není divu, že se tohoto jevu/ problému kromě lékařů a psychologů chytli také politici. Zrovna v letošním roce se stala jedním z důležitých politických témat otázka, zda sociální sítě dětem zakázat.

TEXT: Jakub Jukl
FOTO: Shutterstock.com

19
TOPIC

OR

Social Networks and Kids The Increased Difficulty of Concentration

A second generation of children is growing up in a world largely defined by social media. After the effects have been widely discussed by physicians and psychologists, no wonder it has now become a topic for politicians. In several countries, the question whether to limit the access to social media for kids is gaining the spotlight.

CZ Zastánci takového zákazu poukazují na negativní vlivy, které sociální sítě mají na dětský mozek (a popravdě i na mozek dospělých, ale ten je proti tomu odolnější). Odpůrci restrikcí zase hovoří o svobodném přístupu k internetu a zodpovědnosti rodičů za to, jak se jejich vlastní děti v kyberprostoru chovají. Jak moc jsou tedy sociální sítě pro děti škodlivé?

POŘÁD SE NĚCO DĚJE

Úkolem algoritmů na sociálních sítích je udržet co nejdéle naši pozornost, čehož docilují tím, že nám nabízejí stále nový obsah. A tak sociální sítě učí mozek přijímat neustálou dávku nových podnětů. Video jsou krátká, střih je rychlý, obsah se mění jedním potažením prstu. A právě tady je zvýšené nebezpečí pro děti: dětský mozek, který se teprve vyvíjí, si na takový rytmus zvyká a vnímá ho jako standard. Problém nastává ve chvíli, kdy se dítě snaží dělat něco „pomalejšího“ – číst, učit se, poslouchat výklad ve třídě nebo třeba jen chvíli sedět.

Mozku najednou chybí záplava stimulů a začne vyžadovat něco zajímavějšího, dynamičtějšího. Výsledkem může být ztížená schopnost soustředění, neklid, časté odbíhání k telefonu a pocit nudy už po pár minutách téměř jakékoli činnosti.

PÁR VTEŘIN STAČÍ

Řada platformů staví na ultrakrátkém formátu videí. Dítě tak často sleduje desítky či stovky několikasekundových klipů denně – každý jiný, každý s jiným

vizuálem i zvukem. Po takové záplavě podnětů je náročné přepnout do režimu, kdy je třeba vydržet delší dobu u jedné věci.

Pak není divu, že třeba školní vyučování vyžadující delší soustředění a systematictější přemýšlení působí na dítě staticky a neatraktivně. Často i když má dobrou vůli výuku sledovat, má s tím velký problém – jeho mozek je totiž nastavený na úplně jiný typ fungování. Na sociálních sítích se učí rychlému rozhodování („líbí–nelíbí“, „pustit–přeskočit“), nikoli trpělivé přemýšlet o souvislostech.

SPÁNEK V ÉŘE SCROLLOVÁNÍ

Dalším velkým tématem je spánek. Mnoho dětí tráví na mobilu posledních hodiny před usnutím, berou si ho i do postele. Modré světlo

EN Advocates of such bans and restrictions point to the negative impact of social media on the developing brain (while social media affect all brains, adults are more resilient). The opponents refer to the freedom of access to the internet, and appeal to parental responsibility for the children's behaviour in cyberspace. So, let us see how damaging the exposure to social media really is.

ALWAYS IN ACTION

Social media algorithms are designed to keep the attention of the user for as long as they can by constantly showing new enticing content. This consequently teaches the brain to expect and require a constant flow of new stimuli. The videos are short, fast paced, and the content can be switched by a simple swipe. And that is the threat for kids. When the developing brain is

displeje narušuje tvorbu hormonu melatoninu, který pomáhá tělu zklidnit se a usnout. Když k tomu přidáme emočně výrazný obsah, je jasné, že mozek jen tak nepřepne do klidového režimu.

Následkem toho děti usínají později a spánek je i méně kvalitní. Ráno se jim pak hůř vstává, během dne jsou unavené a podrážděné, a to ještě umocňuje jejich problémy se soustředěním.

SVĚT V MOBILU

Sociální sítě navíc vytvářejí dojem, že „pravý život“ se odehrává na displeji mobilního telefonu. Reálné zážitky – výlet, hra s kamarády, koníčky – jsou často zajímavé jen proto, že se z nich dá pořídit dobrá fotka nebo video a umístit jako „reelsko“ nebo „storýčko“ na sociální síť.

To má vliv na hloubku prožitku. Místo plného soustředění na aktivitu (sport, hudba, kreativní činnost) část mozkové kapacity zabírá úvaha, jak to „bude vypadat“. V dlouhodobém horizontu se tak může oslabovat schopnost naplno prožít danou chvíli, což souvisí i s vnímáním sebe sama a s psychickou odolností.

KOLIK LAJKŮ MÁŠ, TOLIKRÁT JSI ČLOVĚKEM

Další riziko sociálních sítí je v neustálém srovnávání. Online svět je plný dokonalých lidí i příběhů – ve skutečnosti často uměle aranžovaných či upravených AI. V záplavě těchto „ideálních“ lidí a „ideálních“ životů může dítě propadnout dojmu, že všichni ostatní jsou šťastnější, hezčí a schopnější, zvláště když mají tolik lajků a tolik sledujících. A to je v době, kdy se mladý člověk teprve učí vnímat svou hodnotu, velmi nebezpečné. Dlouhodobé srovnávání má za následek nižší sebevědomí, úzkost a pocit méněcennosti.

Jak říkají psychologové, dětský mozek ještě nemá plně vyvinutou schopnost kritického nadhledu. To, co dospělý vyhodnotí jako přehnanou pózu, může dítě brát jako standard. Výsledkem je tlak být pořád lepší, zajímavější, viditelnější – a tedy ještě více času stráveného na sociálních sítích. V honbě za lajky pak mohou děti zkusit prakticky cokoli, čeho budou později litovat.

VYCHOVÁVAT, NE ZAKAZOVAT

I proto přišli politici po celém světě s nápadem sociální sítě dětem zakázat. Z praktického hlediska ale dává větší smysl učit děti s digitálním →

repeatedly exposed to such a feed of content, it gets used to it, and basically takes it for a standard. When the child is then required to focus on something slower, such as reading, learning, listening to a speech, or just sitting and watching the blackboard, the brain feels frustrated. It misses the constant flow of stimuli, and calls for something more dynamic. The kid cannot focus, the mind drifts to the phone. Just a few minutes of a slower activity lead to a feeling of discontent and boredom.

JUST A FEW SECONDS

Many platforms are devised to present very short videos. Kids watch dozens or even hundreds of videos in a day – each just a few seconds long, each with a different sound and visual design. After such an avalanche of stimuli, it is very demanding to switch back to the regular pace of paying attention to one thing for a prolonged period of time.

This leads to issues especially at school, where kids are required to focus, think, and consider contexts. Children find these activities monotonous and tedious, and even if they intend to pay attention and learn, they often fail, because their brains are adjusted to a completely different pattern of perception. On social media, they make extremely rapid decisions – like/dislike, watch/scroll. They are never asked to think.

SLEEP IN THE ERA OF ENDLESS SCROLLING

Sufficient sleep is another important issue. Many kids are allowed to use their phones in bed. The blue light from the screen interferes with the production of

melatonin which helps the body calm down and fall asleep. If you add the exciting content, it is clear that the brain cannot switch to sleep mode.

Children not only fall asleep later, but also the quality of their sleep is impaired. In the morning, they find it difficult to get up, they are tired and short-tempered, which further decreases their ability to concentrate.

THE WORLD IN THE SMARTPHONE

Social media create the impression that the “true life” takes place in cyberspace. Children tend to perceive their activities in the real world – travels, time spent with friends, hobbies – only as a source of content for the social media – a good opportunity for posting a picture, a reel, or a story on their social platforms. →

CZ → světem zacházet tak, aby jim sloužil, ne je ovládal. Prostě nastavit jasná pravidla (čas bez telefonu před spaním, limit denního používání, společně strávené chvíle) a hlavně mluvit s dětmi o tom, co na sítích vidí a jak se u toho cítí.

Sociální sítě samy o sobě nejsou zlé ani dobré. Mohou přinášet inspiraci, kontakt s kamarády, informace i zábavu. Pro dětský mozek, který se teprve vyvíjí, však představují prostředí, které klade vysoké nároky na schopnost regulovat pozornost, emoce i čas. Čím lépe dětem pomůžeme tyto dovednosti zvládnout, tím menší bude riziko, že je digitální svět připraví o to nejcennější: skutečný život ve skutečném světě. •

EN → This affects the depth of their enjoyment of the actual activity. Instead of mindful attention on what they are doing (sport, music, creative activities), the brain is busy devising methods to make the report look the best. In the long run, it weakens the ability to focus on the moment and enjoy the present. That can lead to distorted self-perception, and lower mental resilience.

LIKE IS LIFE

Social media also press us to compare our lives to what we see there. The online domain is full of perfect people and perfect stories (in reality well set up or AI-modified). Such a flood of perfection can easily make us believe that all the other people are happier, handsomer, cleverer, and more skilful than we are – especially when they have so many likes and followers. This is

a precarious trend at the stage when the kids are still learning to understand their worth. Constant comparisons lead to lower self-esteem or anxiety.

Psychologists emphasise that children only gradually develop their ability of critical assessment. What an adult can immediately identify as hyperbole or irony, a child can understand as a standard, and feel a constant pressure to be better, more interesting, and more noticeable – which effectively means spending more time on social media. Their pursuit of followers can lead them to do things which they will later regret.

GUIDANCE, NOT BANS

Politicians all over the world preach against social media, mostly proposing to ban access for kids. A simple solution, but will it work? Experts advise to teach kids how to use social media, and how to behave in the online world to use the benefits and avoid the perils. The key is to set efficient rules such as no phone before bedtime, daily limits, or spending more time together. It is also crucial to speak about the viewed content and share the feelings and ideas.

Social media is not an evil in itself. They can be a source of inspiration, a platform for meeting friends, and a channel for entertainment and information. For the developing brain, however, they place excessive demands on the management of attention and emotions. The more we help children develop the necessary skills, the more we lower the threat that they will surrender to the digital world what is the most precious: their real life in the real world. •

VYŠEHRA

Rozhovor
se světem

Edice Tvář

CO ZŮSTÁVÁ, KDYŽ MÍSTO ZMIZÍ Z MAPY?

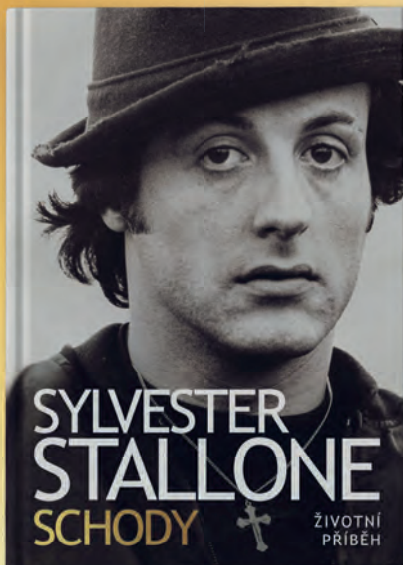
Román o lidech a krajích, které smetlo 20. století. Hladina Lipna skrývá víc než jen mlčící hlubiny. Pod vodním zrcadlem leží pozůstatky Dolní Vltavice, vesnice, která měla kostel, školu i hřbitov. Dvě časové roviny se proplétají a odhalují osudy těch, kteří ztratili domov i sami sebe. Desetiletý Dor za zamřížovaným oknem vykřikuje, že tu jednou budou plavat ryby. Šedesátiletá Ema o více než sto let později odmítá nechat vltavickou minulost utonout. Lásky, závisť i křehká blízkost – to vše voda neutopí, jen na čas umlčí. Co zůstává, když místo zmizí z mapy?

Zakoupíte na **PALMKNIHY.CZ**

23

INZERCE

ZE DNA AŽ NA VRCHOL HOLLYWOODU

Životní zápas filmového Rockyho mimo velká plátna. Hollywoodská hvězda, scenárista i legenda akčních filmů. Sylvester Stallone se ve své autobiografii vrací k životní cestě, která vedla od chudoby a odmítnutí až na vrchol Hollywoodu. Otevřeně vypráví o těžkém dětství, neúspěších a chvílích, kdy měl pocit, že jeho sen skončil dřív, než vůbec začal. Stalloneho osobní a inspirativní svědectví o vytrvalosti, odva-ze a víře je důkazem, že i ten nejtěžší výstup může skončit triumfem a že i obyčejný člověk může dosáhnout neobyčejných věcí.

xyz

Zakoupíte na **PALMKNIHY.CZ**

Hotel Granit Nová Polianka

Klimatické lázně, které byste měli navštívit

Klimatická léčba má ve Vysokých Tatrách dlouholetou tradici, a to i díky kvalitním klimatickým lázním, které se nacházejí v Hotelu Granit Nová Polianka. Hotel byl v minulosti známý jako vysoce specializované zařízení pro léčbu plicních onemocnění. Dnes je po kompletní rekonstrukci moderním zařízením, které nabízí špičkovou léčbu onemocnění dýchacích cest.

CZ Hotel byl dlouhou dobu vnímán především jako zařízení určené pro vojáky. Dnes je však otevřen široké veřejnosti. Nabízí přesně to, co většina lázeňských hostů hledá – odborný personál, léčbu s prokazatelně pozitivními výsledky a moderní pokoje s nád-

herními výhledy na tatranské štíty a okolní krajinu. K dispozici je i dostatek moderních jednolůžkových pokojů a místo je skvěle dostupné autem a tatranskou elektrickou železnicí.

Hotel je jedním ze čtyř hotelů sítě Granit Hotels – v Piešťanech, Smrekovici, Tatranských Zruboch a Nové Poliance. Granit Nová Polianka nabízí standard tříhvězdičkového hotelu. Hostům je k dispozici kavárna, posilovna, sauny, solná jeskyně i venkovní sportoviště. Hotel disponuje 78 pokoji a jedním pro-

24

ADVERTORIAL

Hotel Granit Nová Polianka Climatic Spa to Discover

Climatic therapy has a long tradition in the High Tatras. The top-level climatic spa in Hotel Granit Nová Polianka used to be reputed for expert treatment of pulmonary diseases. After it has undergone a complete renovation, it has turned into a highly advanced facility offering the treatment of all respiratory issues.

TEXT: Kristína Janecová

FOTO: Galerie HOREZZA

Rezervace:
repcia.np@granithotels.sk.
www.granithotels.sk

EN The hotel used to serve mainly for the military, as a facility designed for the treatment of soldiers, but today, it is open to the public and offers exactly what most spa clients are looking for – expert staff, highly efficient therapy, and modern accommodation with scenic views of the rough mountains and beautiful nature. The hotel offers many comfortable single rooms, and it is accessible by car or by the Tatra Electric Railway.

There are four Granit Hotels in Slovakia – in Piešťany, Smrekovica, Tatranské Zruby, and Nová Polianka. Granit Nová Polianka is a three-star hotel with a café, gym, several saunas, salt room, and outdoor sports facilities. There are 78 rooms, and a spacious suite. All rooms are equipped with a TV set, fridge, and telephone. There is a free wi-fi service. The reception is open 24 hours a day. The spa offers a range of services, including inhalations, phototherapy, electrotherapy, water therapy, massages, and various sorts of packs.

WHAT OUR GUESTS LOVE

Our guests like the privacy, peaceful atmosphere, opportunity to relax, individual approach, and expertise of the staff. The catering services will happily accommodate all your dietary requirements. The fortunate location of the hotel in the heart of the Tatras gives our clients the chance to go hiking, skiing, or cycling.

The spa in Nová Polianka has contracts with all health insurers. It focuses on inpatient medical treatment. If you or any of your dear ones are eligible for spa treatment, please contact us for information about available dates. You can book your stay via e-mail at recepacia.np@granithotels.sk.

If you need more information to decide whether to choose our hotel for your treatment, visit our website for details about our facility and all Granit Hotels. The door of Hotel Granit Nová Polianka is open for you! •

storným apartmánem. Všechny pokoje jsou vybaveny televizorem, lednicí a telefonem a v celém hotelu je zdarma dostupné Wi-Fi připojení. Recepce je v provozu 24 hodin denně. Lázeňské zdravotnické oddělení poskytuje mimo jiné inhalace, fototerapii, elektroléčbu, vodoléčebné procedury, masáže i různé druhy zábalů.

CO SI HOSTÉ NEJVÍCE POCHVALUJÍ?

Především dostatek soukromí, klidné prostředí pro odpočinek i léčbu a individuální přístup odborného personálu. Samozřejmostí je možnost dietního stravování, které zohledňuje zdravotní i stravovací omezení hostů. Výbornou polohu hotelu v srdci Tater ocení také milovníci turistiky, lyžování a cyklistiky.

Lázně v Nové Poliance mají uzavřené smlouvy se všemi zdravotními pojišťovnami a zaměřují se na ústavní léčbu pod odborným lékařským dohledem. Jestliže vy nebo vaši blízcí potřebujete absolvovat léčebný pobyt v klimatických lázních, informujte se o volných termínech. Pobyt si můžete rezervovat e-mailem na recepacia.np@granithotels.sk.

Pokud ještě stále váháte, zda si pro svůj odpočinek a léčbu vybrat právě naše lázně, navštivte webové stránky, kde naleznete více informací o hotelu i celé síti Granit Hotels. Dveře Hotelu Granit Nová Polianka jsou otevřené i pro vás! •

V PAVOUČÍ SÍTI

TEXT: Jakub Jukl
FOTO: Shutterstock.com

Pavučiny známe všichni. Pro někoho je to vizitka tvora, z něhož má plno lidí neopodstatněnou fobii. Pro jiného jen nepořádek v domácnosti, který je třeba vysmýčít. A přitom pavučina je jednou z nejúžasnějších věcí na téhle planetě.

CZ Věděli jste třeba, že i lehounká pavučinka je pevnější než ocel? Nebo že díky pavučině mohou pavouci žít i pod vodou? Nebo že se na pavučině dá létat? Jestli ne, tak čtěte dál. V tomhle článku se dozvíte vše, co jste chtěli vědět o pavučinách a báli jste se (aspoň pokud trpíte arachnofobií) zeptat. →

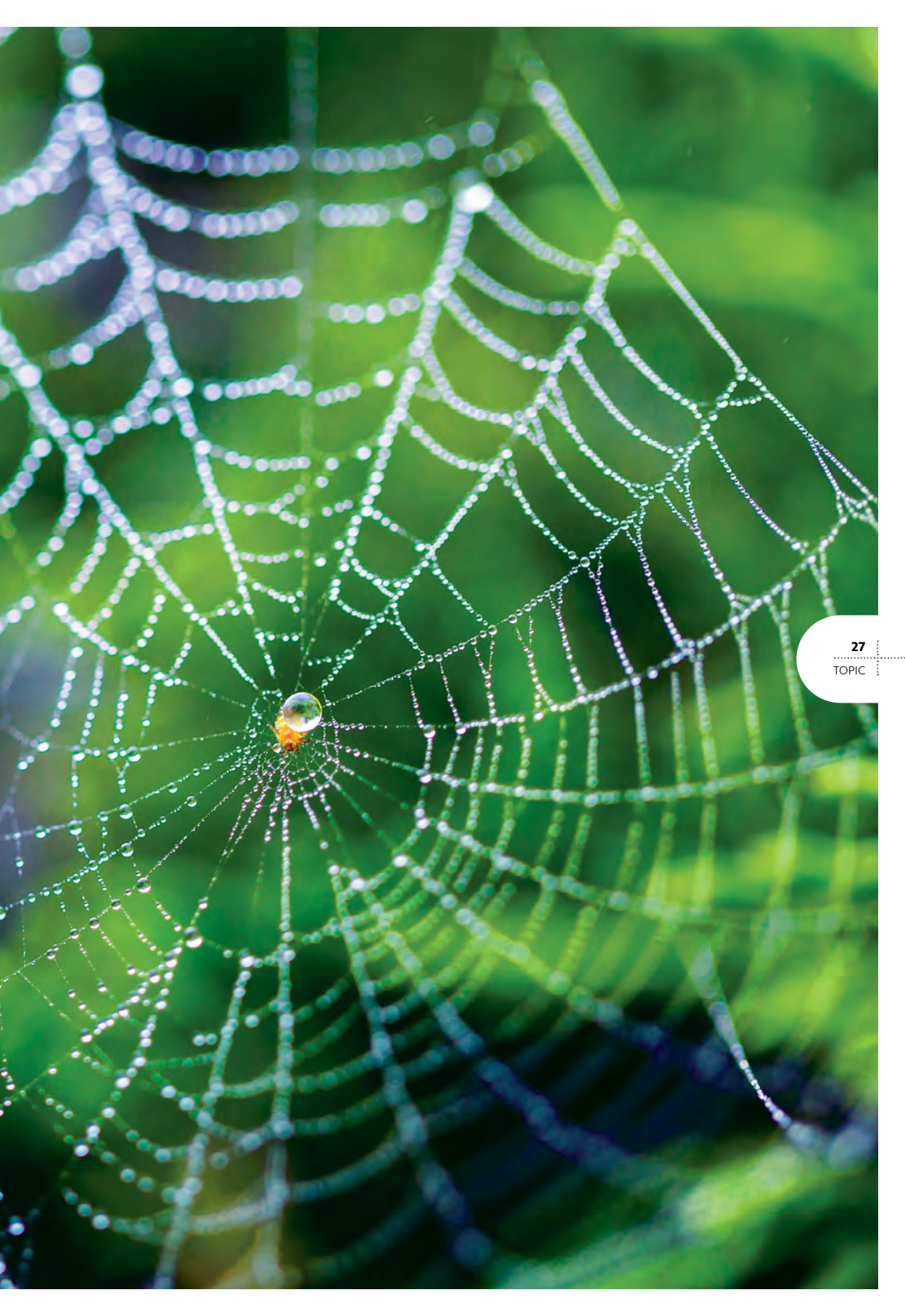
26

TÉMA

Cobweb

We all know them, but have different feelings about them. Some freak out at the sight of their creators, some see them as mess in the house, and clean them immediately. And some know that the cobweb is one of the most amazing things on the planet.

EN Did you know that the fibre is stronger than steel? Or that cobwebs can help spiders survive under water? Or that some spiders can use their silk to fly? If not, just continue reading. The article will give you the answers to all the questions you wanted to ask about cobwebs but were afraid (or too arachnophobic) to ask. →

CZ → 1 TENČÍ NEŽ VLAS, PEVNĚJŠÍ NEŽ OCEL

Pavučí vlákno je tvořeno bílkovinou „spidroin“. Ta zajišťuje vláknu neuvěřitelnou pevnost a odolnost. Když se říká, že je pavučina pevnější než ocel, není to nadsázka. Kdybyste totiž měli ocelové vlákno o tloušťce pavučiny, vydrželo by daleko méně.

Síla ale není všechno. I pevné vlákno může být křehké. To ale není rozhodně případ pavučiny! Ta je totiž i neuvěřitelně pružná, aby dokázala vydržet náraz lapené kořisti, a dokáže se natáhnout až na dvojnásobnou délku. Úžasný materiál, co říkáte? Vědci si zatím marně lámou hlavu, jak se mu alespoň vzdáleně přiblížit.

2 PAVUČINA JAKO TEKUTINA

Cože, tekutá pavučina? Ano! Pavučina, jak ji můžeme běžně vidět, samozřejmě tekutá není. Ale pavouci ji produkují ve svých žlázách opravdu jako tekutinu a teprve ve chvíli, kdy ji vytlačují ven skrze tzv. snovací bradavky, tuhne a stává se z ní pevné vlákno.

A to ještě není všechno. Pavouk může vyrábět hned několik druhů vláken. Od klasického vlákna, z kterého je snová síť, přes jemné, kterým pavouk obaluje nakladená vajíčka, a hrubší, do něhož zamotává své úlovky, až po „záchranné lano“, na kterém se spouští z výšky.

3 PAVUČINA JAKO PODPIS

Ne všechny pavučiny vypadají stejně. Každý druh pavouka vytváří pavučinu trochu jinou. Nejznámější je samozřejmě paprskovitá pavučina protkaná spirálou.

Ale existují i pavučiny tunelové, trychtýřové nebo nepravidelné pavučiny, které najdeme v rozích pokojů.

Zkušený arachnolog často pozná druh pavouka jen podle pavučiny. Tím spíš, že někteří osminozí přátelé zdobí střed pavučiny ornamenty ze silnějších vláken, kterým se říká stabilimenta. Jejich funkce je ale nejasná.

4 TRYCHTÝŘ I LASO

Ale nejde jen o estetiku. Každý typ pavučiny má svou funkci, a to i když zůstaneme jen u těch, určených k lovu. Pavouci vyvinuli několik způsobů, jak s pomocí pavučiny lapit kořist.

Tím nejznámějším je napnutí velké pavučiny, do níž se létající hmyz sám chytne. Zcela jinak svou síť používají sklípkaní. Ti číhají v doupěti, u jehož vchodu utkají trychtýřovou pavučinu, která končí dole v jejích příbytku.

EN → 1 THINNER THAN HAIR, STRONGER THAN STEEL

Spiders create silk using special proteins called spidroins, which give the cobweb matchless strength and durability. When we say that the spider's fibre is stronger than steel, it is not exaggerated. If you could create a steel wire as fine as the spider's thread, it would break much easier.

Indeed, strength is not everything. Some fibres are strong, but fragile. But that is not the case here. Cobweb is incredibly resilient and flexible. It has to be – to endure the impact given by the trapped insects. It can double its length. Amazing material, don't you think? For ages, scientists have struggled in vain to create something nearly as good.

Když kořist venku zavadí o vlákna, pavouk cítí vibrace a vyběhne nahoru. Úspěšný lov je pak dílem okamžiku.

Jiní pavouci používají k lovu dlouhé vlákno s lepkavou kuličkou na konci, kterou vrhnou na svou oběť, a pak si ji přitáhnou. Jiné druhy zase číhají s připravenou sítí. Když se pod nimi ocitne kořist, sít na ni hodí. Oběť se do vláken zamotá a pavouk ji poté paralyzuje jedem. Co říkáte, také jste rádi, že tahle zvířátka měří nanejvýš pár centimetrů a že v přírodě nepotkáte žádného Aragoga nebo Odulu?

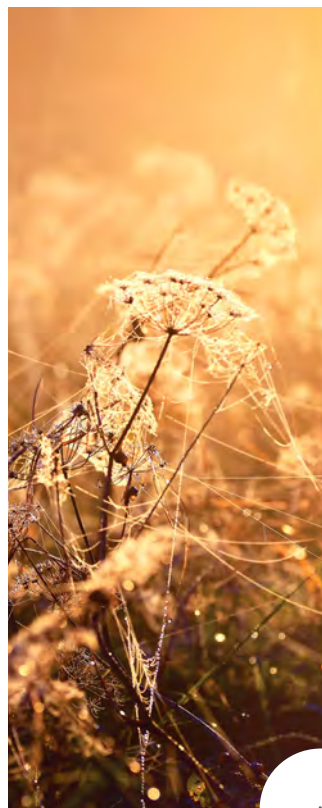
5 PAVOUK PODVODNÍK

Ne, není to pavouk, který se maskuje za něco jiného (i když i takoví jsou), ale pavouk zvaný vodouch stříbřitý totiž využívá pavučinu k tomu, aby mohl žít pod vodou.

Vodouch jako všichni pavouci dýchá vzdušný kyslík a ve vodě by se normálně utopil. Jenže to neznáte vodoucha! Nejen, že dokáže pod vodou dýchat vzduch z bubliny, která se mu přichytí na chloupky na zadečku, ale dovede tuhle bublinu zachytit do připravené pavučiny. Postupně si sem nanosí tolik bublin, že pod vodou vytvoří něco jako potápěčský zvon, kde může nerušeně žít po dlouhou dobu. Právě tady také klade vajíčka. A když mu vzduch dochází? Přinese si z hladiny další!

6 PAVUČINA JAKO TELEGRAFNÍ SÍŤ

Pro pavouka znamená pavučina i informační systém. Pavouk obvykle sedí schovaný někde na okraji pavučiny, a dotýká se hlavních vláken. Jakmile →

2 LIQUID SILK

It might sound fake, but it is so. Of course, the webs that we see are solid, but spiders produce the silk in their glands as liquid which hardens when they emit it through their spinnerets to create the strong fibre.

And that is not all. Spiders can produce different kinds of fibres for different purposes. One is used to build webs, a finer kind is used to encase the laid eggs, a tougher kind is suitable for wrapping around the captured prey, and yet another kind is used as a lifeline when the spider needs to abseil from high places.

3 COBWEB SIGNATURE

Not all cobwebs are the same. Every spider species makes a different web. The circular web of an orb-

weaver is a classic, but there are tunnel-shaped webs, funnel-shaped webs, or irregular webs often found in the corners of our houses.

Experienced arachnologists can tell the spider species when they see a web. Some spiders leave a "signature" on their web – they create an ornament in the middle of the web called stabilimentum. It is made of thicker fibres, but its function remains unclear.

4 FUNNEL OR LASSO

Cobwebs are not about aesthetics. Each type of the web has a specific function. There are several different types used for various methods of catching insects.

The most notorious is the big net stretched in the air to trap flying insects. Mygalomorphs, known as trapdoor spiders, have a different strategy. They make burrows and place funnel-shaped webs at the entrance, with a thread leading inside their home. When the prey touches the web, the vibrations are transferred via the thread, the spider can feel it, and rushes up to catch the intruder.

Other spiders hunt using a long thread with a sticky ball at the end. They throw it at their prey and pull it close. Other species make a net which they hold, when a prey comes near, they throw the net on it, and while it struggles to escape, they paralyze it with venom. What do you think? Are you thankful that these creatures measure no more than a few inches, and that Aragog or Shelob only live in the world of fantasy? →

do sítě narazí kořist, rozběhne se v ní vibrace – a pavouk okamžitě ví, že pavučina něco zachytila.

Rozlišuje přitom typ signálu. Drobný, slabý záchvěv může způsobit list nebo kapka vody, silnější, nepravidelný většinou znamená zmítající se kořist. Pavučina tak funguje jako detektor pohybu.

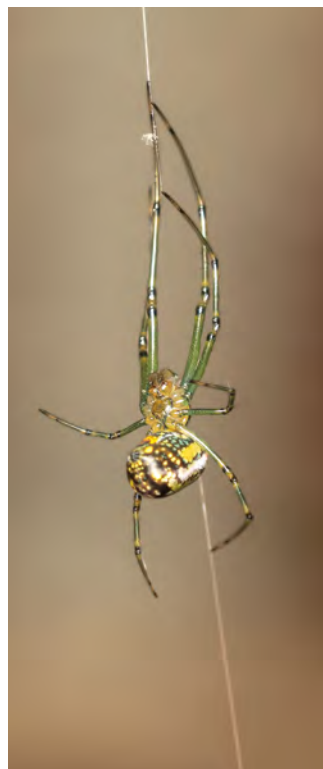
7 KDYŽ PAVOUK „SLAŇUJE“

Jedním z typických obrázků z pavoučí říše je pavouk spouštějící se na vlákně dolů, jako když slaňuje horolezec. K tomu používá speciální typ pavučiny, která se „odvíjí“ ze snovacích bradavek a jemně přibrzdí jeho pád.

Když se chce zastavit, prostě přestane vlákno odvíjet. Výhodou je, že se během sekundy může rozhodnout, jestli se spustí ještě níž, nebo se vyšplhá kousek nahoru – i to mu samozřejmě vlákno umožňuje.

8 PAVUČINA JAKO DOPRAVNÍ PROSTŘEDEK

A pavouci díky pavučinám mohou i létat. Jistě jste viděli tzv. babí léto. To není nic jiného než pavučinky unášené větrem. Používají je k cestování některé druhy pavouků, zejména mláďata. Vylezou na vyvýšené místo, vypustí několik vláček do vzduchu a počkají, až je zachytí vítr. Pak se pavouk nechá unášet klidně i stovky kilometrů daleko. Díky tomu se pavouci dostanou i na vzdálené ostrovy. U čísla osm náš výčet „pavoučích“ zajímavostí končí. Vždyť pavouk má také osm nohou, že? •

5 SPIDER DIVER

The cobweb can be used in a range of ways. A unique purpose and method was developed by the diving bell spider which lives in water.

Like all spiders, it can only breathe atmospheric oxygen, and it would drown in water. Still, it can breathe even under the water surface. Not only can it capture air in the hairs on its abdomen and then breathe it, it can store the air in its webs which it makes in water. It keeps bringing more and more air, until it creates something like a diving bell with enough air to last for many days. That is where the spider lays its eggs. And when it runs out of air, it simply goes to the surface to bring some more.

6 COBWEB AS TELEGRAPH

Spiders can use their webs as information systems. They usually

sit hidden somewhere at the edge of their web, touching the two main threads. When a prey hits the web, they can feel the vibrations, and know that there has been an interaction.

They can even tell the type of the signal. A weak impact can mean a leaf or a drop of water, but strong irregular vibrations usually signify a struggling insect, so that the spider can go and get it.

7 ABSEILING

One of the typical pictures is a spider slowly descending on a thread, like a rock climber abseiling. Spiders use a special type of fibre which they create as they go to control the speed of their descent.

When they need to stop, they simply stop producing more silk. At any moment, they can decide whether to go further down, or whether they climb back up using the thread.

8 COBWEB TRANSPORTATION

Cobwebs even help spiders fly. We all know the romantic late summer meadows shimmering with gossamer. Those are treads of silk used by some spider species to travel. The spider climbs to a higher place, lets out several fine fibres in the wind, and then just lets the silk carry it for up to hundreds of kilometres. This is how spiders can get even to far-off islands. And that is all. We have chosen exactly eight spider fun facts. After all, spiders have eight legs. •

2026
INAVATION
AWARDS
POWERED BY INAVATE AND ISE

G **GOOGLE**
4,9 ★★★★★
2 443 reviews

TRIPADVISOR
4,9 ★★★★★

SIGNAL

SPACE

DIGITAL ART GALLERY

**MEZINÁRODNĚ OCEŇOVANÁ VÝSTAVA
IMERZIVNÍ A INTERAKTIVNÍ ZÁŽITEK
TOP #FOTOSPOT V PRAZE**

**INTERNATIONALLY AWARD-WINNING EXHIBITION
IMMERSIVE AND INTERACTIVE EXPERIENCE
TOP #PHOTOSPOT IN PRAGUE**

**NAVŠTÍVTE GALERII
VISIT THE GALLERY**

PARTNEŘI | PARTNERS

INFO:

**OTEVŘENO DENNĚ 10:00–20:00
OPEN DAILY 10 AM–8 PM**

**SIGNAL SPACE, RYTIŘSKÁ 10, PRAHA
SIGNALSPACE.COM**

Sítovka

Kdosi moudrý řekl, že opravdu nové je jen to, co už bylo úplně zapomenuto. A právě to by se dalo říct i o sítovce. Někteří z nás ji pamatují z dob, kdy v ní maminky nosily nákup z Jednoty. Ale sítovka se nám zase vrací do módy!

TEXT: Jakub Jukl

FOTO: Shutterstock.com

Č Sítovka totiž splňuje všechny požadavky moderní doby na ekologii a šetrnost k životnímu prostředí. Ale začněme u jejího vzniku. Ačkoli ji má spousta z nás spojenou s dětstvím v době socialismu, její historie sahá o něco hlouběji.

ČESKÝ VYNÁLEZ

Ano, sítovku skutečně vymyslela česká hlava a vytvořily ji zlaté české ručičky. Tedy přesněji řečeno českomoravské, protože první sítovky spatřily světlo světa někdy v roce 1924 ve Žďáru nad Sázavou na Českomoravské vysočině. A ta českomoravská hlava, která ji vymyslela, patřila podnikateli Vavřínu Krčilovi.

Sítovka, to byla vlastně jedna velká improvizace a východisko z nouze. Pan Krčil totiž vlastnil závod na výrobu vlasových sítěk – takové roztomilé starosvětské věci, do které si dámy spoutávaly své bujné kadeře. →

32

TÉMA

String bag

As Geoffrey Chaucer stated, there is nothing new except what has been well-forgotten. A perfect example is the net bag. Many people will associate it with the memory of their mother carrying groceries from a local shop. But net bag is back in the game!

EN It meets all the requirements of the day – it is handy, easy to store, and environmentally considerate. But let us look at its origin. Most of us would guess the 1970s, but its roots are a bit deeper.

CZECH INVENTION

Yes, the net bag is really a product of Czech ingenuity and weaved by Czech hands. Or perhaps Moravian. The first net bag was created near Žďár nad Sázavou, in the Highlands that separate Bohemia and Moravia, around the

year 1924. The man credited with the invention is the local entrepreneur Vavřín Krčil.

The net bag was a product of improvisation when his business was in decline. Krčil owned a factory manufacturing snoods, which →

Co by se na tomhle byznysu mohlo pokazit, že? Jenže v roce 1923 přišla nová móda – móda zkracování. Dámy začaly prakticky ze dne na den nosit moderní krátké sestřihy a odbyt sítěk dramaticky poklesl. Tohle chtělo nápad!

NÁPAD ZA VŠECHNY PENÍZE

A Vavřín Krčil nápad dostal. Co takhle vyrábět sítky dál (zkušených dělnic měl spoustu), ale trochu je zvětšit a použít úplně jinak. Jak? No přece k nošení věcí! Udělat je větší, pevnější, použít jako materiál umělou hedvábnou přízi místo lidských vlasů (zní to zvláštně, ale vlasy byl tehdy standardní materiál). A hlavně přidělat k téhle síti ucha, aby se dala nosit, a obšít ji, aby byla pevnější. A ejhle, síťovka byla na světě!

STOLETÁ A STÁLE MODERNÍ

A od té doby je tu s námi už více než 100 let. Pan Krčil rozjel její výrobu ve velkém a jeho síťovky brzy dobyly svět. Protože ale neměl dost peněz, aby svůj nápad nechal celosvětově patentovat, začali je brzy vyrábět i jiní podnikatelé. Špatné pro Vavřína Krčila (který ovšem i tak na svém vynálezu zbohatl). Ale dobré pro síťovku! A dobré i pro přírodu!

Ano, síťovka je skutečně jedním ze symbolů socialismu a po roce 1989 byla tak trochu zapomenuta. Ale neprávem. Protože síťovka je nejen geniální svým designem a svou jednoduchostí, ale je také mimořádně šetrná k přírodě. A to je právě to, co dnes spoustu lidí, zejména mladých, zajímá snad nejvíc. Ekologie a udržitelnost se stále více stávají módním trendem.

were then used both as part of hairstyles and to protect lavish hairstyles. It seemed like a safe business for all time, until a new trend evolved around 1923 – women began to prefer shorter haircuts, and there was nothing for the snoods to hold. Krčil's sales dropped dramatically, and a new idea was badly needed.

PRICELESS PLAN

Vavřín Krčil hated the idea that he should stop producing nets. He had all the know-how, experienced workers, and equipment. Instead, he decided to repurpose his products. He continued to produce nets, but he made them bigger, stronger, and used artificial silk instead of human hair (astonishingly, human hair was then used as standard material). He then reinforced the seams to make the net more robust, and added handles to make it suitable for carrying things, and voila - the net bag was born!

FASHIONABLE FOR A CENTURY

It has been around for over a hundred years. Krčil expanded his business and sold his bags all over the world, but he failed to obtain international patents, so his bags were soon produced by other manufacturers as well. Vavřín Krčil did not mind much. His invention made him a rich man anyway. Thanks to the unrestricted production, the net bag soon became a global everyday item.

In Czechia, the net bag was one of the symbols of life under communist rule, and became largely forgotten after the 1989 revolution. The contempt was quite undeserved, though. It is an ingenious design, very simple and

environmentally friendly. And that makes it very popular now, when many people put emphasis on sustainability.

HARMONY WITH NATURE

There are two ways in which the net bag can be praised for its sustainability. One is during the production. Most of its surface is formed by – yes, holes! Compared to regular bags, it requires much less material, but it is very strong and durable.

And then it helps protect the environment when you take it with you to the stores. It can be rolled up into a small ball which takes up very little space in your handbag, so you can have it at hand all the time and use it to carry your purchases, instead of taking disposable paper or plastic bags. Another kind of astonishing nets. •

V HARMONII S PŘÍRODOU

A síťovka šetří přírodu hned dvakrát. Poprvé už při výrobě. Protože většinu plochy síťovky tvoří – ano, správně, díry! Takže na její výrobu se spotřebuje méně materiálu než na klasickou nákupní tašku. A přitom je síťovka stejně pevná, ne-li pevnější.

A podruhé šetří přírodu tím, že šetří obalové materiály. Tedy v první řadě igelitové tašky a pytlíky. Můžete ji totiž mít kdykoli při ruce a uložit nákup do ní, a ne do jednorázové tašky z PVC. Síťovka je totiž díky malému množství materiálu a velkému množství děr skladná, dá se sbalit do malé kuličky a nosit prakticky kdekoli. Prostě jedna z dalších výhod sítí. •

Objevte kouzlo podzimního severu Čech

TEXT: Karolína Dudková

FOTO: Ondřej Holas, Miroslav Chmela

www.northernbohemia.com

CZ Podzim na severu Čech láká k barevným výletům za výhledy i za nevšedními zážitky. Vydejte se na Ještěd, kde se horská krajina potkává s ikonickou architekturou, svezte se legendární Zubačkou do Kořenova a objevte kouzlo místní osady Jizerka. Vyhlídky na Stráži v Rokytnici nad Jizerou nabídnou působivá panoramata Krkonoš, Hruboskalsko zase pískovcová skalní města a zlatavé lesy Českého ráje. Když se ochladí, poznejte třpytivý příběh regionu ve státním Muzeu skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou nebo nahlédněte pod ruce sklářským mistrům ve sklárnách Pačinek Glass či AJETO v Lužických horách. Rodiny s dětmi v sychravém počasí určitě ocení Muzeum Čtyřlístku u Máchova jezera. Zkrátka každý si tu najde svůj cíl. Objevte podzimní tvář kraje a nechte se přitáhnout severem Čech. •

36

ADVERTORIAL

Discover the Magic of Autumn in North Bohemia

EN Autumn in North Bohemia offers captivating views of colourful forests and many unusual attractions. Visit Ještěd where scenic mountains combine with iconic architecture, take the legendary Zubačka railway to Kořenov, and discover the distinctive charm of the Jizerka settlement. Admire the incredible vistas of the Giant Mountains from the Stráž viewpoint above Rokytnice nad Jizerou, marvellous sandstone formation in the Hruboskalsko area, or golden forests in the Bohemian Paradise. If it gets too cold, explore the glistening history of the region in the State Museum of Glass and Jewellery in Jablonec nad Nisou, or

see the glassmaking process first-hand in Pačinek Glass or AJETO glassworks in the Lusatian Mountains. Children will appreciate the museum of the Čtyřlístek cartoons near Mácha Lake. Discover the autumn face of the region where everybody can find a desirable destination. •

NOVÁ
ČÁST
GALERIE
OTEVŘENA

31 INSTALACÍ | 2 PATRA | 1700 M²
POHLCUJÍCÍ ZÁŽITEK DIGITÁLNÍHO UMĚNÍ

LUMIA GALLERY

OTEVŘENO DENNĚ
10:00 - 21:00
CELETNÁ 15 | PRAGUE 1

37
INZERCE

**ZÁMEČEK
PETROVICE**
★★★★

Hotel • Restaurace • Wellness

+420 606 740 810 zamecek-petrovice.cz

Podzim v Olomouci:

historie, víno, hudba, design a květiny

Podzim v Olomouci je jako pohlazení po duši – babí léto a barevné parky, ve kterých mezi stromy prosvítají zlaté sluneční paprsky... Historie na vás dýchne z městských uliček a olomoucké kostely a chrámy se promění v koncertní sály. Na své si tu přijdou i příznivci moderních trendů a designu. Přijďte se o tom přesvědčit a užijte si podzim v Olomouci.

ROZKVELTÉ PAMÁTKY

Spolu s podzimní Florou můžete ve městě již tradičně obdivovat tematické květinové instalace. Letos ve Vile Primavesi, v kostele sv. Michala a v kapli Božího Těla.

PRIX BOHEMIA RADIO

Mezinárodní festival rozhlasové tvorby bude Olomouc hostit od neděle 18. do čtvrtka 22. října. S ním do města dorazí přední tvůrci rozhlasových her, dokumentů, reportáží i podcastů nejen z České republiky, ale i ze zahraničí.

OLOMOUC DESIGN DAYS

Listopad v hanácké metropoli bude již počtvrté patřit designu ve všech jeho podobách. Návštěvníky čeká celoměsíční program plný workshopů, diskuzí, seminářů a přednášek o designu, architektuře, módě i moderním umění. Chybět samozřejmě nebudou výstavy ani originální instalace v prostoru nebo ve výlohách podniků v centru města.

Více tipů na to, co si v Olomouci můžete nejen během podzimu užít, najdete na tourism.olomouc.eu. •

TEXT: Barbora Malínek Číhalová
FOTO: město Olomouc

tourism.olomouc.eu

 @Olomouc Tourism

 @olomouc_tourism

38

ADVERTORIAL

MEZINÁRODNÍ VARHANNÍ FESTIVAL OLOMOUC

K podzimu v Olomouci a kulturnímu životu města už neodmyslitelně patří. Letos již po osmapadesáté promění olomoucký kostel svatého Mořice v koncertní sál a od 3. do 17. září nabídne šest varhanních vystoupení.

PODZIMNÍ FESTIVAL DUCHOVNÍ HUDBY

Na přelomu září a října budou koncerty v olomouckých chrámech a kostelích pokračovat 33. ročníkem Podzimního festivalu duchovní hudby. Ten bude probíhat od 20. 9. do 17. 10. na šesti místech a chystá se celkem osm koncertů a jedna přednáška.

PODZIMNÍ VINNÉ SLAVNOSTI OLOMOUC

Od 2. do 3. 10. se olomoucké Dolní náměstí promění v přehlídku toho nejlepšího z moravských vinařství. V hlavní roli bude burčák a připravuje se i doprovodný program.

FLORA OLOMOUC – HORTIKOMPLEX

Další ročník podzimní výstavy provoní olomoucké výstaviště druhý říjnový týden. Přinese přehlídku těch nejlepších sezonních výpěstků místních zemědělců, ale také spoustu tipů a inspirací pro zahrady, terasy i balkony.

JESENÍKY

Júúúúú

Načerpej energii **magické přírody** Jeseníků

kilpi.
TESTED BY NORTH

Olomoucký kraj

Moravskoslezský
kraj

Pardubický
kraj

www.jeseniky.cz

Po stopách historie Těšínského Slezska

Těšínské Slezsko je krajem, kde se na každém kroku prolíná bohatá historie s živými tradicemi. Vedle malebné přírody Těšínských Beskyd zde návštěvníci objeví středověká opevnění, šlechtická sídla, lidovou architekturu i muzea, která poutavou formou vyprávějí příběh tohoto jedinečného regionu.

40

ADVERTORIAL

CZ Jedním z nejvýznamnějších historických míst je Archeopark Chotěbuz-Podobora v Českého Těšína. Na místě někdejšího slovanského hradiště vznikl moderní archeopark, kde si mohou návštěvníci doslova sáhnout na historii. Rekonstrukce opevnění, obytných staveb i řemeslných dílen přibližuje život našich předků v raném středověku a díky interaktivním expozicím zaujme malé i velké návštěvníky.

Za poznáním vojenské historie zve Opevnění šance v Mostech u Jablunkova. Strategická pevnost ze 16. století střežila důležitou obchodní cestu přes Jablunkovský průsmyk. Dnes zde moderní návštěvnické centrum nabízí interaktivní expozici, tematické hry, ukázky výroby střelného prachu i působivý 3D model původního opevnění.

Milovníky šlechtických sídel okouzlí empírový zámek Fryštát v Karvině se stylově zařízenými interiéry, historickou budovou Lottyhaus i s rozlehlým Parkem Boženy Němcové.

Jedinečný pohled do života obyvatel průmyslového Těšínska nabízí Dřevěňky na Borku v Třinci. Dva citlivě zrekonstruované roubené domy z roku 1878 představují autentické bydlení dělnických rodin Třineckých železáren od počátku 20. století až po 90. léta minulého století. Expozice zachycuje proměny každodenního života několika generací.

Těšínské Slezsko tak nabízí mnohem víc než jen krásnou přírodu. Je to kraj příběhů, kde každá památka odhaluje další střípek bohaté minulosti a zve návštěvníky na fascinující cestu napříč staletími. •

TEXT: Destinační management
turistické oblasti Těšínského Slezska

FOTO: Regionální rada rozvoje
a spolupráce se sídlem v Třinci, z. s.

Článek vznikl v rámci projektu
Těšínské Slezsko – spolupráce
v cestovním ruchu XIII, který
je spolufinancován z rozpočtu
Moravskoslezského kraje.

www.tesinskeslezsko.cz

Emoce na e-shopu nenajdeš

Sdílejte okamžiky

Avion Shopping Park Ostrava,
nákupy, jídlo i zážitky po vašem.
Až budete v Ostravě, plány klidně
nechte stranou. Tady se to stejně
dělá jinak.

Mrkněte, co vás čeká

VOJENSKÝ
HISTORICKÝ
ÚSTAV PRAHA

Od pravěku až po současnost
From prehistory to the present

Tisíce exponátů v jedinečných prostorách
Thousands of exhibits in unique premises

Navštivte naše další muzea a památníky
Visit our other museums and memorials

www.vhu.cz

ARMÁDNÍ
MUZEUM
ŽIŽKOV

ARMY MUSEUM
PRAGUE

VSTUP VOLNÝ / ADMISSION FREE

Země tisíce RYBNÍKŮ

Ty české rybníky jsou stříbro slité... Takhle poeticky je popsal básník Antonín Sova. A samozřejmě nejen ty české, ale i moravské a slezské, protože rybníky jsou výrazným krajinným prvkem v celé naší vlasti.

TEXT: Jakub Jukl

FOTO: Shutterstock.com

42

TÉMA

The Land of Thousand Ponds

Extolled by painters and poets, artificial ponds are a vital part of the distinctive character of Czech, Moravian, and Silesian landscape.

CZ Pokud se Finsko pyšní přezdívkou „Země tisíců jezer“, pak by se o České republice dalo říci, že je „Zemí tisíců rybníků“. Co naší vlasti upřela příroda, to jí dokázala dát píle lidských rukou...

KDE SE BEROU RYBY

Rybníky jsou v létě oblíbeným místem rodinných výletů a dovolených, kde se můžeme vykoupat. Tím hlavním důvodem jejich vzniku ale byl samozřejmě chov ryb. Ostatně to si dobře uvědomíme alespoň jednou v roce na Vánoce, kdy v ulicích našich měst vyrostou stánky s káděmi plnými kaprů. Vánoční kapr je krásnou a ve světě ojedinělou českou tradicí.

No, dobře, ale bylo opravdu kvůli štedrovečerní večeři nutné budovat v minulých dobách tolik rybníků? Chyba lávky, nebylo to samozřejmě jen kvůli jedné večeři v roce! →

EN If Finland is nicknamed The Land of Thousand Lakes, Czechia should be called The Land of Thousand Ponds. People have worked for centuries to get what nature has denied them.

WHY ALL THE FISH

In the summer, ponds are besieged by families on holiday. Most of us think of ponds as places to swim. But they were created for a different purpose – to keep fish. We usually think of that only once a year – at Christmas, when we all eat carp for dinner. The sales soar, and vendor stands with fish tubs suddenly spring up along the city streets.

Of course, people did not build so many ponds because of just one dinner in a year. The reason we eat fish on Christmas Eve is that back in the Middle Ages, the Church allowed fish as a part of fasting diet. There were dozens of fasting days during the year, which made fish a vital dietary staple. In a country with no sea and few lakes, people had to find a new way to get enough fish. The first ponds were built in the 11th century near monasteries, where fasts were strictly observed and fish was needed regularly.

HEYDAY

Fishpond farming grew rapidly in popularity in the 15th century, and saw its heyday in the 16th century. You might have heard the names of the most prolific pond builders Štěpánek Netolický or Jakub Krčín who built the South

Bohemian water management structure, including such marvels as the Golden Canal, an artificial river supplying water to several ponds along the way, or Rožmberk, the biggest pond in the country which lets you observe the effect of the curvature of the Earth.

But the South Bohemian system was not the first. The first fishpond farming network was built in East Bohemia, around Pardubice. Due to family ties, the expertise was then passed to builders in the South. You can learn more about the Pardubice pond network in the Travel Tip section.

POND AS INVESTMENT

Inspired by the economic success of the houses of Pernstein and Rosenberg in East and South →

Křesťanství totiž předepíše během celého roku řadu

půstů – a právě ryba se počítá mezi postní pokrmy. A tak lidé museli mít dostatečný přísun ryb a začali je chovat v umělých nádržích. První rybníky vznikaly už v 11. století u klášterů, kde se pústy držely nejpřísněji a spotřeba ryb byla největší.

ZLATÁ DOBA RYBNÍKŮ

Největší rozvoj našeho rybníkářství nastal od konce 15. století a jejich zlatým věkem bylo století 16. Většina z nás slyšela o slavných jihočeských rybníkářích Štěpánku Netolickém a Jakubu Krčínovi, kteří vybudovali jihočeskou rybníční soustavu, včetně takových skvostů, jako jsou Zlatá stoka, kanál napájějící vodou celou řadu rybníků, nebo Rožmberk u Třeboně – náš největší rybník, který je tak rozlehlý, že na něm můžete pozorovat zakřivení zemského povrchu.

Jenže zlatá éra českého rybníkářství se nezrodila v jižních Čechách, ale na pernštejském dominiu v okolí Pardubic. Právě odtud přenesli východočeští rybníkáři své umění na další pernštejské panství Hluboká. A od nich se začali učit rybníkáři ve službách rožmberského a hradeckého rodu. O pardubické rybníční soustavě se dozvíte více v kapitole Tip na výlet.

RYBNÍK JAKO INVESTICE

Po vzoru Rožmberků a Pernštejnů budovali rybníky i další šlechtici. Rybníky se totiž ekonomicky vyplácely. Jejich vybudování sice nebylo jednoduché, ale pak už s celkem malými náklady dávaly „úrodu“ ryb každoročně. A tak není divu, že Čechy, Moravu i Slezsko během 16. století doslova posely tisíce rybníků.

Chovali se v nich hlavně kapři, ovšem zkušený rybníkáři mezi ně vysazovali i štiky – ty se živily slabšími kusy a na ostatní kapry pak zbývalo více potravy. Výsledkem bylo, že při výlovu se v sítích mrskali krásní velcí kapři a vedle nich i vykrmené štiky. Existovaly i speciální rybníky pstruhové s kamenitým dnem a břehy, u nichž se dbalo na stálý přítok čisté vody.

POUHÁ JEDNA TŘETINA

Řekli jsme, že těch rybníků jsou u nás snad tisíce. Jenže to, co vidíme dnes, je pouhá jedna třetina rybníků, které tu existovaly v 16. století. Pohromou pro české rybníkářství byla třicetiletá válka a později reformy Josefa II., při nichž byla řada rybníků přeměněna na ornou půdu.

Bohemia, other noblemen soon began building ponds.

The hard work was well rewarded by rich fish harvests. Thousands of new ponds were built all over the country in the 16th century.

Most were used to keep carp, but prudent fish farmers would also stock it with pikes to eat the weaker carps, thus leaving more food for the rest of the carp population. The harvest would then include both giant carps and well-fed pikes. There were also special trout ponds with stony bed and banks and a continuous supply of clean water.

JUST ONE IN THREE

We have said that Czechia is a land of thousand ponds, but what we see today is about one third of the pond area in the 16th century. The fishpond farming structure

TEN NEJVĚTŠÍ

V Čechách máme také největší rybník na světě, již zmíněný Rožmberk, o 647 ha. A to měl dokonce původně plochu skoro dvojnásobnou, 1060 ha. Ale mívali jsme kdysi rybník ještě větší. Jmenoval se Čeperka a rozkládal se mezi Hradcem Králové a Pardubicemi. Založil ho roku 1492 Vilém z Pernštejna a měl neuvěřitelných 1250 ha. Zanikl na konci 18. století a na jeho místě zůstala přírodní rezervace a rybníček Malá Čeperka.

TIP NA VÝLET

Slíbili jsme vám tip na výlet. A tady je! Vydejte se s vlaky Leo Express za poznáním pardubické rybníční soustavy! Stačí, když vystoupíte v Pardubicích a vydáte se na severovýchod od města. Bývaly tu tři obrovské rybníky: Čeperka, Oplatil a Bohdanečský. Čeperka, jak jsme řekli, již neexistuje, ale zbylé dva rybníky se, byť ve zmenšené podobě, zachovaly. Ještě zajímavější byl ale Opatovický kanál, který tyto nádrže napájel vodou. I ten přetrval dodnes. Začíná v Opatovicích nad Labem a do Labe se po více než třicetkilometrové pouti opět vlévá u Semína. Na své cestě dokonce překračuje dva potoky pomocí akvaduktů... No dobře, tohle se pěšky stihnout nedá, ale nevádí, vezměte si s sebou jízdní kola a vyrazte vlaky Leo Express na cyklovýlet!

VÝLOV JAKO SLAVNOST

Pokud si ale chcete užít rybníky se vším všudy, jeďte se podívat na jejich výlov, který se koná obvykle v říjnu a listopadu. Vyberte si na internetu rybník, který

je nejbližší vašemu bydlišti nebo vašemu srdci a můžete vyrazit. Nejlépe brzy ráno, protože výlov probíhá už od rozbřesku. A probíhá stejně jako před stovkami let: zvedne se stavidlo, aby voda mohla odtékat. S ubývající vodou se ryby hromadí v nehlubším místě. Rybáři vyjdou v řadě s dlouhou sítí a ryby „zatahují“ na jedno místo, zvané loviště. Odtud pak ryby podběráky nabírají a dávají do přenosných vaniček, které se na břehu vylévají do kádí.

Výlovy jsou skvělá zábava pro děti i dospělé a často jsou pojaty jako venkovská slavnost se spoustou stánků, občerstvením a hudbou. A samozřejmě si tu můžete koupit rybu přímo vytaženou z rybníka. Tuhle atmosféru prostě musíte zažít, už proto, že podobný zážitek nenajdete snad nikde na světě. •

was considerably damaged during the Thirty Years' War, and later by the reforms of Emperor Joseph II, when a number of ponds were turned into arable land.

THE BIGGEST ONE

Czechia can boast the biggest fishpond in the world – Rožmberk, with the current area of 6.47 km², although historically, it was nearly double, about 10.5 km². The biggest pond ever was Čeperka between Hradec Králové and Pardubice. Founded in 1492 by William of Pernstein, it covered the unbelievable area of 12.5 km². It was demolished at the end of the 18th century. Today, there is a natural reserve and a much smaller pond.

TRAVEL TIP

We promised a tip for a trip to the East-Bohemian fishpond farming

network. Here it is. Take a Leo Express train to Pardubice, and go north-east of the town. There used to be three giant ponds: Čeperka, Oplatil, and Bohdanečský. Čeperka no longer exists, but the other ponds have survived, although smaller. The real marvel is the Opatovice Canal, which supplied water to these ponds. You can admire its full length even today – from Opatovice nad Labem it takes 30 km southwest and returns to the Labe near Semín. On its way, it even crosses two streams via aqueducts. It is a long way to walk, so why don't you take your bicycle with you and have a nice bike trip with Leo Express trains!

HARVEST TIME

If you want to enjoy a fish farming festival, go to see the drag netting, usually in October or November. Choose a pond near your home, or one that you really like, and set off very early, because the harvest usually begins at dawn. The method has not changed for centuries: they lift the water gate to let water out. As the level goes down, the fish gather in the deepest area. Fishermen set out and drag the nets to concentrate all the fish in one place they call the harvest pit. There they catch the fish into landing nets, put them into portable tanks, and carry them to the bank where the harvest is collected in fish tubs.

The fish harvest is a great sight for children and adults, and many villages turn it into a festival with food stands and live music. And, of course, you can buy freshly harvested fish. It is a kind of festival you cannot see anywhere in the world except in Czechia. •

České Budějovice se chystají na kouzelné Vánoce

Jihočeská metropole připravuje bohatý adventní program, který odstartuje již 18. listopadu. Historické centrum se promění v zimní pohádku plnou světla a vůně. Slavnostní rozsvícení stromu na náměstí Přemysla Otakara II. proběhne 28. listopadu a oficiálně zahájí vánoční oslavy.

CZ Chybět nebudou prohlídky Černé věže s výkladem či zimní návštěvy radnice s výstupem na střež. Tradiční Přilet Anděla s andělským průvodem 5. prosince přiláká tisíce diváků.

Radniční vánoční trhy se uskuteční 14.-19. prosince, 20. prosince na návštěvníky čekají „Vánoce na starém městě“ se staročeskou uličkou v Panské. Živý betlém, vyprávěný pantomimou, proběhne 18. prosince.

Hlavním centrem adventního dění bude náměstí s trhy, ledovým kluzištěm a řemeslnou uličkou.

České Budějovice tak i letos potvrdí pověst města, které dokáže navodit nezapomenutelnou vánoční atmosféru. •

České Budějovice Prepares for Christmas Magic

The South-Bohemian metropolis is preparing a rich advent programme which starts on 18 November. The historical centre will turn into a winter fairy tale full of light and aroma. The Christmas tree in Přemysl Otakar II Square will be lighted on 28 November to launch the Christmas season.

EN There will be special tours of the Black Tower, or winter tours of the Town Hall with views from the roof. Thousands of viewers are expected at the traditional Angel's Arrival on 5 December.

The Townhall Market will take place from 14 to 19 December, and the Old Town Christmas in Panská on 20 December. The Live Nativity will be shown on 18 December.

The centre of the advent programme, the square, will feature the markets, an ice rink, and demonstrations of traditional crafts.

České Budějovice is to confirm and support its renown for unforgettable Christmas atmosphere. •

TEXT: Magistrát města
České Budějovice
FOTO: MgA. Aleš Motejl

TURISTICKÉ INFORMAČNÍ CENTRUM
náměstí Přemysla Otakara II. 1/1
370 01 České Budějovice
Tel.: 386 801 413
E-mail: info@cb-c-budejovice.cz

www.budejce.cz

Více na / For more
information visit

Zapomeňte na starosti s jídlem.

Nejsme jen krabičková dieta.

Jsme chytré řešení pro kvalitní stravování,
které vám šetří čas i starosti.

- Krabičky na celý den
- Obědy do práce bez čekání
- Doručení až domů po celé ČR

- Programy pro různé cíle a potřeby
- Odborná nutriční péče

Vybrané programy

PRO
ZDRAVÍ

ŠETŘÍCÍ
DIETA

MENÍČKO

PRO
DIABETIKY

Vyberte si svůj program

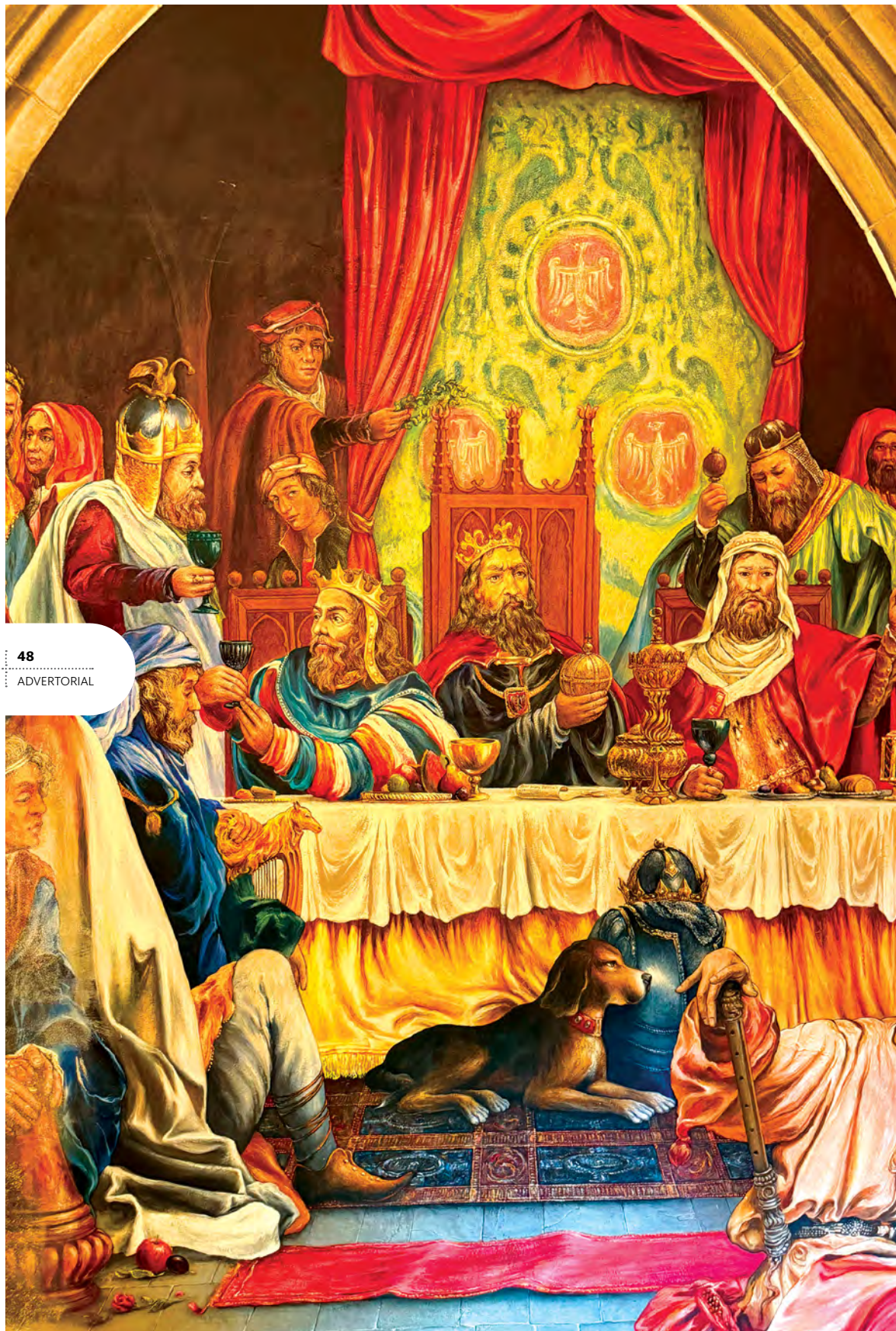

www.zdravestravovani.cz

Nutriční péče

www.nutricnipece.cz

TEXT: Pavel Trojan

FOTO: Polská turistická organizace,
Shutterstock.com

České stopy v Krakově

Krásný a historický Krakov býval až do konce 16. století hlavním městem Polska – než tuto funkci převzala Varšava. Už tehdy byl obchod mezi Krakovem a Prahou a dalšími českými městy dost čilý, jinak tomu bylo i v politické oblasti.

CZ P řipomeňme si třeba, že polský král Boleslav Chrabrý, po matce Doubravce Čech, zde nechal založit svatostánek zasvěcený svatému Václavovi, jehož dnešní formu najdete v podobě katedrály svatých Stanislava a Václava na Wawelu. Pokud se zrovna chystáte do Krakova, projděte si pár míst spojených s českými stopami.

MUZEUM JANA MATEJKY VE FLORIANSKÉ ULICI

Otec nejslavnějšího polského malíře pocházel z Hradce Králové. To ale není jediný český akcent. →

49

ADVERTORIAL

Czech Footprint in Krakow

The lovely historic town of Krakow was the capital of Poland until the end of the 16th century, when the title was overtaken by Warsaw. By then, the trade channels between Krakow and Prague, as well as other Czech towns, were firmly set. Both countries had very strong political ties, too.

EN Polish king Bolesław I the Brave was the grandson of Czech prince Boleslaus I. He founded the church of St Wenceslas at Wawel, later replaced by the Cathedral of Sts Stanislas and Wenceslas. If you are planning a trip to Krakow, why not make it a tour of places bearing Czech footprints?

MUSEUM OF JAN MATEJKO ON FLORIANSKA STREET

The father of the most famous Polish painter came from Hradec Králové, but that is not the only Czech link. Frequently compared to Czech painter Mikoláš Aleš and his choice of historical motives, Jan Matejko painted the masterpiece "Battle of Grunwald", which depicts the Czech hero Jan Žižka fighting in the 1410 battle for the Polish king.

THE WIERZYNEK RESTAURANT IN RYNEK

Legend has it that a rich trader from Krakow called Mikołaj Wierzynek cleared the disputes between Czech King and Roman Emperor Charles IV and Polish King Casimir III the Great. Wierzynek organised an opulent feast for several European monarchs in September 1346. The kings →

Jan Matejko, svými historickými tématy porovnatelný třeba s naším Mikulášem Alešem, nakreslil totiž mimo jiné obrovský obraz „Bitva u Grunwaldu“, v němž se objevuje v roce 1410 na polské straně válečník z Trocnova – náš dobrý známý Jan Žižka.

RESTAURACE WIERZYNEK NA RYNKU

Legenda tvrdí, že se dlouholetý spor českého krále a římského císaře Karla IV. s polským králem Kazimírem Velkým rozhodl vyřešit pohádkově bohatý krakovský kupec Mikuláš Wierzynek. V září roku 1346 připravil

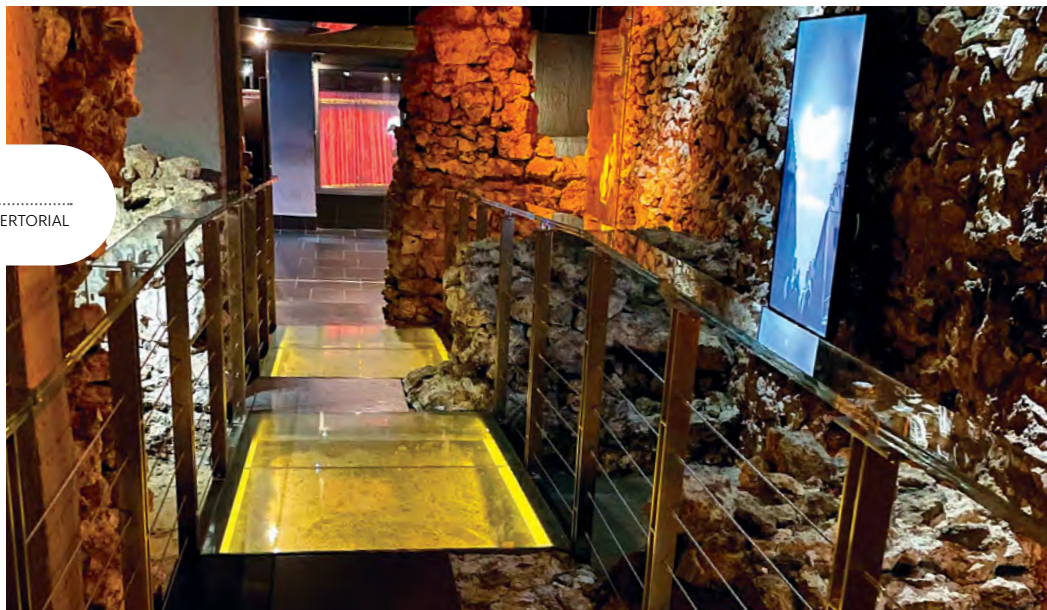
pro oba krále a další korunované evropské hlavy několikadenní hostinu, na jejímž konci vládla dobrá nálada a došlo také na otázku zasnoubení Karla IV. s jeho čtvrtou a poslední ženou – Alžbětou Pomořanskou. A vy si tady dnes na stejném místě můžete dát po sedmi staletích třeba kávu anebo rovnou oběd.

INTERAKTIVNÍ MUZEUM POD RYNEM

O králi Kazimírovi – soupeřnickovi a později spojenci Karla IV., už bylo řečeno mnohé. Založil také město Kazimierz (dnes populární krakovská čtvrť plná židovské historie, ale také barů s pozdní zavírací dobou), ale rozhodl se také sjednotit místní měnu a razit krakovské groše – jak jinak než po vzoru těch pražských. Toto řemeslo bylo vykonáváno přímo na Rynku, který ale dnes vypadá trochu jinak. Pokud byste se chtěli podívat na to, jak vypadal krakovský Rynek před mnoha staletími (nejstarší stopy pocházejí z 11. století!), sejděte do jeho obširného podzemí, které bylo očištěno a zajištěno archeology v letech 2005–2010. Následně zde bylo otevřeno fantastické interaktivní muzeum se 700 exponáty – a mezi nimi najdete mimo jiné i onen slavný pražský groš. •

50

ADVERTORIAL

enjoyed themselves so much that after several days of banqueting, they sealed Charles's engagement to Casimir's granddaughter Elisabeth of Pomerania. Seven centuries later, you can have a meal or at least a cup of coffee in the same place.

INTERACTIVE MUSEUM UNDER RYNEK

Casimir's epithet was very well-deserved. Not only did he found the town of Kazimierz (today a popular part of Krakow full of Jewish history, but also bars and other venues), he also unified the Polish currency and started issuing Krakow groschen, inspired by the Czech currency Prague groschen. The mint was right in the central square called Rynek. Centuries

later, the square is several feet above the historical place, so to look at the remains of the old square (the first remains are from the 11th century), visit the underground museum showing the archaeological site uncovered in 2005–2010. The remarkable interactive museum shows over 700 exhibits, including the famous Prague groschen. •

Muzeum slivovice: Švestkový zážitek v centru Prahy

Zažijte Prahu jinak! Pod Pražským hradem na vás čeká Muzeum slivovice R. JELÍNEK.
Místo, kde se česká tradice mění v moderní a nečekaný zážitek.

CZ Interaktivní expozice vás pomocí projekcí, zvuků, vůní, virtuální reality i překvapivých momentů vtáhne do světa švestek. A na závěr? Ochutnávka podle vašeho výběru! Rezervujte si prohlídku a vyrazte s přáteli, rodinou nebo kolegy za nevšedním zážitkem. Vybrat si můžete z několika variant – od rychlé degustace až po VIP prohlídku s osobním průvodcem. Pokud chcete někoho překvapit dárkem, doporučujeme dárkový poukaz do muzea. Je originální, snadno ho pořídíte a obdarovaný si termín návštěvy zvolí sám. Během prohlídky objevíte také největší švestku v Praze. Nepřehlédnutelný, fotogenický, 215 cm

vysoký symbol muzea najdete přímo na jeho nádvoří. Muzeum je zároveň výjimečným místem pro večírky, firemní setkání i soukromé oslavy. Pod Pražským hradem se tu česká tradice setkává s jedinečnou atmosférou, kterou jinde nezažijete. Otevřeno denně. •

51
ADVERTORIAL

Slivovitz Museum: The Czech Fruit Brandy Experience

Experience Prague differently! Beneath Prague Castle, the R. JELÍNEK Slivovitz Museum awaits – a place where Czech tradition is transformed into a modern and unexpected experience.

TEXT A FOTO: Muzeum
slivovice R. JELÍNEK

Muzeum slivovice R. JELÍNEK
U Lužického semináře 116
118 00 Praha 1

www.muzeumslivovice.cz
www.slivovitzmuseum.com

EN Through projections, sounds, aromas, virtual reality and surprising moments, the interactive exhibition draws you into the world of plums. And at the end? A tasting of your choice! Book your tour and enjoy an extraordinary experience with friends or colleagues. Choose from several options – from a quick tasting to a VIP tour with a private guide. If you want to surprise someone with a gift, a museum gift voucher is the perfect choice. It is original, easy to purchase and allows the recipient to choose their preferred date. During the tour, you will also discover the largest plum in Prague. This eye-catching, photogenic, 215-cm-tall symbol of the museum stands right in its courtyard. The museum is also an exceptional venue for corporate events and celebrations. Here beneath Prague Castle, Czech tradition meets a unique atmosphere you will not experience anywhere else. Open daily. •

Wellness ve Zlínském kraji

Zpomalte. Ať už toužíte po tichu lesů, hřejivé sauně, léčivé síle lázeňských pramenů nebo sklenice vína na závěr dne, Zlínský kraj je ideálním místem pro vaši dovolenou.

CZ Valašsko láká na nádhernou přírodu Beskyd a ubytovat se můžete v luxusních wellness hotelech i tradičních dřevěnicích s privátními saunami, kde si po procházce po hřebenech nebo dni na běžkách či svahu dopřejete zasloužený relax. Ve Zlíně můžete spojit odpočinek s poznáváním města, jeho architektury nebo Baťova odkazu, zatímco Chřiby nabízí klid uprostřed lesů a romantická ubytování i místa. Slovácko zase zve k odpočinku spojenému s dobrým vínem, folklorem a pohodovou atmosférou.

Odpočinout si a nabrat síly můžete v největších moravských lázních, v Luhačovicích. I ty jsou obklopeny nádhernou přírodou a jejich atmosféru utváří jedinečná

architektura Dušana Jurkoviče. Největším bohatstvím jsou ale přírodní léčivé prameny. K těm nejznámějším patří Vincentka, Aloiska a Ottovka.

Dopřejte si čas jen pro sebe a objevte region, kde wellness doplňuje léčivá síla přírody i pohostinnost místních. Zlínský kraj okouzlí každého, kdo touží po aktivním odpočinku i relaxaci v přírodě. •

52

ADVERTORIAL

Zlín Kraj bez hranic **kraj**

TEXT: Petra Zítková
FOTO: archiv CCRVM

www.vychodni-morava.cz

 / @vychodnimorava
 / @vychodni_morava

Wellness in the Zlín Region

Slow down. Whether you are in for the peace of forests, the healing power of mineral springs, or a glass of fine wine, the Zlín region is the ideal place for your holiday.

EN Moravian Wallachia is a land of untamed mountains. You can choose a luxurious wellness hotel, or a traditional log chalet with a private sauna to relax your body after a day of hiking

or skiing. Further south, you can visit Zlín, the city of unique architecture and the heritage of Tomáš Baťa. If you continue to the south, you reach the area of Chřiby with peaceful forests and romantic places, and then Slovácko, the region of excellent wine, rich folk culture, and friendly atmosphere.

You can go to rewind in Luhačovice, the biggest spa resort in Moravia. Surrounded by charming nature, the spirit of the place is defined by the unique architecture of Dušan Jurkovič. But the main local attraction is the natural healing springs, including the famous Vincentka, Aloiska, or Ottovka.

Take some time for yourself, and discover the region of invigorating nature and amiable people. The Zlín region is an enchanting place for all who seek active holidays or relaxation in nature. •

LÁZNĚ
LUHAČOVICE

UŽ se vidíte
v lázních?

**FIRST
MINUTE**

sleva až

20%

Objednejte si **pobyt na rok 2027** právě teď a **ušetřete!**

Akce platí i pro nákup dárkových poukazů.

LazneLuhacovice.cz

Darujte opravdové Vánoce s TESCO MOU

TEXT A FOTO: TESCOMA

Udělejte to tentokrát jinak a prožijte předvánoční čas v klidu místo ve stresu. Provedeme vás kompletně přípravami, tak nás nezapomeňte sledovat. Například výběr dávků vám usnadní průvodce na e-shopu www.tescoma.cz nebo si nechejte poradit příjemným vyškoleným personálem v našich Prodejních centrech po celé České republice.

54

ADVERTORIAL

CZ Ježíšek si občas neví rady. Proto jsme tu my, abychom mu (vám) poradili. U nás najdete dárky pro krále kuchyně i začínající kuchaře, pro fanoušky pečení i nadšené cestovatele, pro milovníky pohody, a dokonce i pro ty, co mají vše. Máme opravdu velký a pestrý výběr pro všechny.

Když chcete obdarovat skutečného profíka, který tráví v kuchyni spoustu času, pořídte mu opravdu exkluzivní

dárek. V naší nabídce najdete celou řadu prémiových výrobků v originálním designu, které si králové a královny kuchyně jistě zamilují.

Na výrobky a pomůcky pro pečení jsme specialisté. Nadšeného pekaře nebo cukráře jistě potěšíte, pokud ho obdarujete výrobky pro dekorování, kvalitní formou nebo rovnou kuchyňským robotem. Díky nim bude s nadšením péct ještě častěji. A nezapomeňte se pořádně vybavit i na pečení cukroví, při kterém je skvělé mít všechny pomocníky po ruce.

MÁME TIPY NA DÁRKY I PRO TY, KDO UŽ VŠECHNO MÁJÍ

Chcete obdarovat někoho, kdo „už všechno má“, a nevíte si rady? Věřte, že se dá vždycky najít něco, čím potěšíte. V TESCO MĚ určitě objevíte zajímavý nevšední dárek, kterým překvapíte a uděláte opravdovou radost. •

tescoma.

Sada nádobí PRESIDENT, 10 dílů

Proč si každý rok tolik kuchařů a kuchařek přeje od Ježíška právě nádobí PRESIDENT? Jednoznačně pro jeho kvalitu a vlastnosti, které ho řadí na špičku mezi nádobím. Díky jakosti použitých materiálů, preciznosti zpracování i možnosti dokupovat další nádoby a poklice se stane výjimečným dárkem pro někoho blízkého.

Nádobí PRESIDENT můžete pořídit jako sadu nebo po jednotlivých kusech až do průměru kastrolů a hrnců 24 cm.

Cesta uteče a dárky budete mít vyřešené

Vyberte dárky s předstihem a proměňte i cestu vlakem v příjemnou chvíli plnou inspirace. Stačí naskenovat QR kód nebo navštívit [tescoma.cz](https://www.tescoma.cz) a objevíte stovky tipů od pana Perníčka – od drobných pozorností až po dárky, na které se nezapomíná. U nás si vybere opravdu každý. Sledujte cestu pana Perníčka předvánočním časem a inspirujte se jeho seznamem, který si pro vás připravil.

Dárkový průvodce vám usnadní výběr.

Tlakový hrnec ULTIMA 4,0+6,0 l

Pákový espresso kávovar PRESIDENT

Keramická forma bábovka DELÍCIA

VŠB – Technická univerzita Ostrava odhaluje StudentCar Titan

Projekt, který propojuje výzkum, automobilový design a moderní technologie elektromobility. To je supersport StudentCar Titan. Vůz vznikl v rámci projektu StudentCar ve spolupráci s vědci z Fakulty materiálově-technologické VŠB – Technické univerzity Ostrava a ateliérem Průmyslového designu FMK UTB.

56

ADVERTORIAL

CZ SC Titan nevznikl jako běžný designový koncept, ale jako reálný vývojový projekt s přípravou pro potenciální homologaci. Na jeho konstrukci se podíleli vědci, průmysloví partneři i studenti. Řada komponent vznikala v rámci diplomových, bakalářských a semestrálních prací, přičemž ty nejúspěšnější byly použity přímo ve vozidle.

Autorem exteriéru i interiéru vozu je automobilový designér Rostislav Zapletal, který design i celkovou koncepci vytvořil jako disertační práci v ateliéru Průmyslového designu na UTB ve Zlíně. Společně s vědci z VŠB – Technické univerzity Ostrava vůz vyvíjel od skic a konstrukce karoserie až po výrobní formy. Vůz má výkon 815 koní a z 0 na 100 km/h zrychlí za 3,3 sekundy.

VŠB-TUO nabízí široké spektrum technických, přírodovědných, ekonomických i bezpečnostních oborů, od strojírenství, energetiky a stavebnictví přes infor-

matiku či ekonomiku. Důraz klade na propojení výuky s praxí, špičkovým výzkumem a firmami, díky němuž studenti získávají zkušenosti využitelné v kariéře. Studovat mohou v moderním univerzitním kampusu s laboratořemi, knihovnou, kolejemi, menzou i rozsáhlým sportovním zázemím. •

TEXT A FOTO: VŠB-TUO

Tvoje rozhodnutí Tvoje univerzita Tvoje budoucnost

Chceš vědět více?
Navštiv nás na akcích!

Gaudeamus Brno: 20. – 23. října 2026

Jeden den vysokoškolačkem: 20. listopadu 2026

Gaudeamus Praha: 19. – 21. ledna 2027

Dny otevřených dveří: 22. – 23. ledna 2027

A řada dalších...

- Představíme náš kampus a fakulty.
- Pomůžeme zvolit ideální studijní program.
- Přesvědčíme, že technických předmětů se nemusíš bát.

www.vsb.cz

@vsbtuo

Podzimní víkend, který vám vrátí vnitřní rovnováhu

CZ Pokud nechcete strávit dovolenou jen na jednom místě, Turiec je ideální volbou pro prodloužený víkend. Každý den zde nabízí jiný zážitek – horské výhledy, klidná údolí, skvělé jídlo i chvíle odpočinku.

První den začněte v Martinu. Půjčte si elektrokolo nebo terénní koloběžku a vydejte se na Martinské hole. Díky elektrickému pohonu jsou horské cesty dostupné i rekreačním cyklistům, takže si naplno vychutnáte krásy podzimní přírody. Večer zakončete večeří v některé z místních restaurací a ochutnejte řemeslné pivo.

Druhý den věnujte turistice. Belianská dolina a výstup na Borišov nabízejí klid, horské louky a nádherné výhledy bez davů turistů – ideální pro ty, kteří chtějí objevovat Velkou Fatru vlastním tempem.

Na závěr navštivte Sklabinský hrad, jednu z nejvýznamnějších historických památek Turcie. Před odjezdem se zastavte u místních výrobců nebo si dopřejte chvíli odpočinku v útulné kavárně.

Tři dny v Turci utečou rychle, ale bohatě stačí na to, abyste pochopili, proč se sem návštěvníci tak rádi vracejí. Kvůli energii hor i klidu zdejších údolí. •

58

ADVERTORIAL

TEXT: Andrea Gregorová
FOTO: OOCR Turiec

Realizováno s finanční podporou Ministerstva cestovního ruchu a sportu SR. / Implemented with financial support from the Ministry of Tourism and Sport of the Slovak Republic.

Autumn Minibreak to Regain Balance

EN If you hate spending all your holiday in one place, Turiec is the ideal choice. Every day promises different sights and experiences – mountain vistas, calm ravines, excellent food, and relaxation.

Start in Martin. Rent an e-bike or scooter, and take a leisurely ride up to Martinské Hole. Enjoy the beauty of the mountains in autumn, and conclude your day of adventure in one of the local restaurants to taste local beer.

The next day, try a hiking trip to Belianská Dolina and climb up to Borišov. Enjoy the peace of alpine meadows and stunning vistas without crowds of tourists. Explore the Velka Fatra mountains at your own pace.

Before you leave Turiec, visit the castle Sklabinský Hrad, one of the most prominent local historical sights. Also, be sure to buy local produce, or enjoy a moment of respite in a cosy cafe.

Three days in Turiec pass too quickly, but they are enough to make you understand why people love to return here – for the energy of the mountains and the tranquillity of the valleys. •

Zažijte *Advent* na Hradecku!

Experience *Advent*
in the Hradec Králové Region!

CAME FALLS POOLMASTER – když výkon definuje zážitek

TEXT A FOTO: Polysan

CZ Vstupte do nové úrovně wellness. Vana CAME FALLS POOLMASTER představuje špičkové řešení pro luxusní hotely, spa a profesionální provozy, kde není prostor pro kompromisy.

Za designem však stojí především extrémní výkon a technologická vyspělost celého systému. Dominantním prvkem je efektní vodopád, který vytváří dojem nekonečně padající vody. Tento vizuální prvek je

napojen na samostatný okruh s oběhovým čerpadlem a slouží čistě pro zážitek a atmosféru. Samotné napouštění vany je řešeno přes výkonné trysky, což zajišťuje maximální rychlost a efektivitu provozu. Srdcem vany je pokročilý masážní systém s možností detailního nastavení. Dva samostatné okruhy umožňují precizní regulaci intenzity masáže, zatímco vzduchové regulátory vodních trysek dávají uživateli plnou kontrolu nad každým detailem. Pro zachování ideálního komfortu je vana vybavena také systémem dohřevu vody, který udržuje stabilní teplotu během celé procedury – tedy zásadní výhoda zejména při delších wellness programech.

Maximální komfort doplňuje moderní dotykový displej, který umožňuje intuitivní ovládání všech funkcí, od masáže až po osvětlení. Samozřejmostí je také automatická dezinfekce, která zajišťuje hygienický provoz bez kompromisů – klíčový parametr pro profesionální využití. Díky elektromagnetickým ventilům je vana schopna dosáhnout maximálního objemu napouštění přes trysky, což výrazně zkracuje čas přípravy a zvyšuje efektivitu provozu.

Výsledkem je dokonale cílená relaxace odpovídající požadavkům i těch nejnáročnějších klientů. •

SAPHO

jedinečný styl pro Vás

www.sapho.cz

série ICONIC

 /sapho.czsk

 /sapho_czsk

 /saphocz

 sapho

HANA PECHAČOVÁ:

Dobře vyškolený tým je základem bezpečné cesty

Hana Pechačová patří k lidem, kteří jsou s Leo Express spojeni prakticky od jeho začátku. Když společnost v roce 2012 vznikala, byla u toho – od prvních příprav až po zkušební jízdy nových vlakových jednotek Flirt. Dnes jako vedoucí palubního provozu využívá více než dvacet let zkušeností z železniční dopravy především při školení zaměstnanců a nastavování procesů, které mají jediný cíl: zajistit bezpečnou a kvalitní cestu pro každého cestujícího.

.....
TEXT: Petr Manuel Ulrych FOTO: Leo Express
.....

Železnice ji provází prakticky celý život. Pochází z rodiny železničářů a po studiu na dopravních školách pokračovala na Univerzitě Jana Pernera v Pardubicích. Profesionální kariéru zahájila na Drážní inspekci, kde se téměř deset let věnovala metodice, statistikám i vyšetřování mimořádných událostí. Právě tam získala zkušenosti, které dnes zúročuje při nastavování bezpečnostních procesů.

V roce 2012 přijala nabídku podílet se na rozjezdu tehdy nového dopravce Leo Express. „Byla to doba, kdy se všechno tvořilo od začátku. Dodnes vzpomínám na návštěvu výroby jednotek Flirt i první zkušební jízdy. Člověk měl pocít, že je sou-

částí něčeho výjimečného,” vzpomíná. Po několika letech si vyzkoušela také práci pro mezinárodního nákladního dopravce, kde pomáhala rozjíždět nové provozy v několika evropských zemích. Když se letos v létě naskytla možnost vrátit se zpět do Leo Express, neváhala. „Zjistila jsem, že mě nejvíc baví předávat zkušenosti dál. Školení je práce, která mi dává největší smysl,” říká.

NAUČIT NEJEN CO, ALE HLAVNĚ PROČ

Současná pozice spojuje několik různých rolí. Hana připravuje školení nových zaměstnanců, nastavuje provozní postupy, analyzuje zkušenosti z provozu a pravidelně vyráží i přímo do vlaků, aby viděla, jak nastavené procesy fungují v praxi.

Nejvíce ji ale baví právě samotné školení. „Když mi přijde člověk z ulice, ví jen to, že vlak jezdí po kolejích. Mým úkolem je ukázat mu všechny souvislosti a vysvětlit, proč jednotlivé věci děláme právě takhle,” říká. Podle ní nestačí naučit zaměstnance jednotlivé úkony. Důležité je, aby pochopili jejich smysl. „Když rozumí principům, nemusí se všechno učit zpaměti. Najednou vědí, proč určitý postup existuje a jak spolu jednotlivé činnosti souvisejí.”

Právě jednoduchost považuje za klíč. Podle ní mají být procesy srozumitelné a praktické, aby zaměstnancům pomáhaly, nikoliv komplikovaly práci. →

Hana Pechačová: Well Trained Team Promises Safe Journey

Hana Pechačová is one of the people who have been with Leo Express from the very beginning. When the company set off in 2012, she was there – from the first preparations to the test rides of the first Flirt trains. Today, as the Onboard Operations Manager, she makes full use of her 20 years of experience on the railways. She trains the staff and adjusts processes with a clear goal: to make everybody's journey safe and pleasant.

She has been with the railways all her life. Her family have worked in the field, so she chose to study at the Jan Perner School of Transport Engineering of Pardubice University. She started her career with the Rail Safety Inspection, where she focused on methodology, statistics, and investigations. That is where she became an expert in safety management.

In 2012, she accepted the offer to be a part of a completely new transportation project – Leo Express. “It was a time when we created everything from a scratch. I can still remember seeing the production of the new Flirt trains and the first test rides. I felt I was a part of something special,” she remembers. Several years later, she also tried working for an international cargo transporter. She helped launch new operations in several European

countries. This summer, when she was offered the chance to come back to Leo Express, she did not hesitate. “I found out I loved sharing my experience. Training is the activity that makes the most sense to me,” she says.

NOT JUST HOW, BUT ALSO WHY

Her current position combines several roles. Hana is responsible for the training of new →

Každou mimořádnou událost nebo provozní komplikaci bere jako příležitost ke zlepšení. Většina mimořádných událostí přitom vzniká okolnostmi, které dopravce nemůže ovlivnit – například kvůli spadlému stromu nebo výpadku napětí. „Když ale najdeme příčinu a vyhodnotíme, jak jsme na situaci reagovali, můžeme upravit postupy tak, abychom podobným situacím do budoucna co nejlépe předcházeli nebo jejich dopady minimalizovali. O tom je bezpečnost – neustále se učit a posouvat se dál.“

KAŽDÝ DEN JINÝ

Na rozdíl od většiny kancelářských profesí nevypadá její pracovní den nikdy stejně. Jeden den školí nové členy vlakových čet, další den kontroluje provoz přímo ve vlacích nebo připravuje metodické materiály. Jindy analyzuje podněty od kolegů a hledá způsoby, jak práci vlakových posádek zjednodušit a zároveň zvýšit bezpečnost. Právě zkušenosti z provozu pak přenáší zpět do školení a interních postupů. „Nejvíc se člověk naučí přímo ve vlaku. Tam nejlépe poznáte, co funguje a co je potřeba změnit,“ vysvětluje.

Jednou z největších výzev současnosti je podle ní sjednotit práci vlakových čet napříč celou společností. Leo Express v posledních měsících rozšířil vozový park i počet linek a s nimi přibýli také noví kolegové. „Každý zaměstnanec musí vědět nejen co dělat, ale také proč. Jen tak můžeme cestujícím nabídnout stejnou úroveň služeb bez ohledu na to, na které lince právě cestují.“

64

PŘEDSTAVUJEME

employees, setting up operations processes, analysing operations experience, and regularly inspecting the trains to see how the processes work in practice.

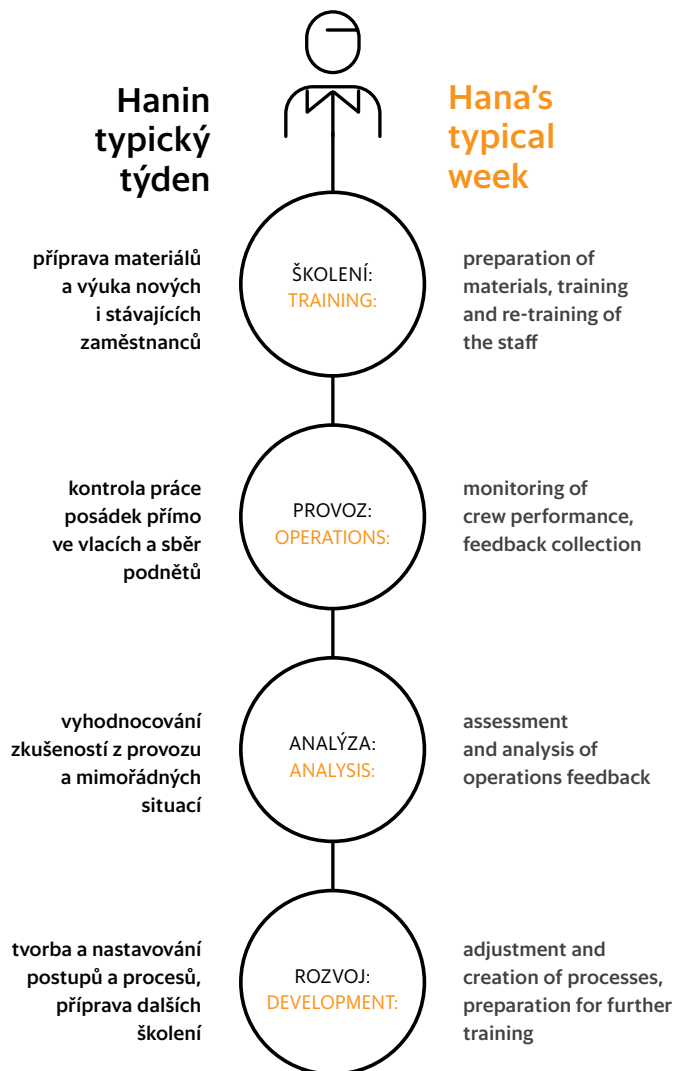
Training is what she loves the most. “Many newcomers only know that trains move on rails. My task is to explain all the context, why we do the things the way we do,” she says. It is not enough just to teach them the tasks; you need to make them understand the system. “When they understand the reasons, they do not need to memorise things. They understand why the process exists and how the parts relate to each other.”

Simplicity is the key. She believes that the processes need to be efficient and easy to understand to help the staff, not to burden them. Every exceptional event or difficulty is an opportunity to refine the processes, even though most of them cannot be prevented by the carrier – fallen trees or power outages, for instance. “If we find the cause, and if we evaluate our response

to the event, we can amend the processes, so that we are able to prevent such events in future, or at least minimise the impact. That is what safety is about – to keep learning and improving.”

EVERY DAY IS DIFFERENT

Unlike for most office positions, Hana's working days are never the same. One day she trains new cabin personnel, then she checks the operations on the trains, or she prepares training materials. Other days, she analyses feedback from the staff, and looks for ways

NEJLEPŠÍ ODPOČINEK? PŘÍRODA

Po práci nejraději zavře notebook a vyrazí ven. „Po několika hodinách u počítače si potřebuju vyčistit hlavu. Nejlépe někde v přírodě.“ Ráda cestuje (zvláště pak do Itálie a Řecka), plave, zajímá se o historii a pravidelně sleduje čapí hnízda prostřednictvím webkamer. Relaxuje také na terasové zahrádce, kde pěstuje zeleninu.

Přestože má za sebou zkušenosti z velkých mezinárodních projektů, profesní plány má překvapivě jednoduché. „Je hezké být ve vysoké manažerské pozici, ale mě opravdu nejvíc baví školit. Když vidím, že lidé pochopili, proč svou práci dělají, a pak ji umějí dělat dobře, je to pro mě ta největší odměna.“ Dodává, že dobře připravený tým je základem bezpečného provozu – a právě to nakonec poznají i cestující. •

to make their work easier and safer. She then incorporates the experience from the operations in the content of the training and processes. “You learn the most when you are directly on the train. You can see what works and what needs a change,” she says.

One of the biggest current challenges is the unification of crew tasks and performance across the company. Leo Express has expanded the number of routes and trains, and needed to hire new staff. “Each crew

member needs to know what to do and why, to be able to offer the same standard of services to passengers on all lines.”

THE BEST LEISURE? NATURE

After work, she loves to shut down her notebook and just go out. “After several hours in front of the computer, I need to clear my head. Preferably in nature.” She loves travelling (especially to Italy and Greece), she is a keen swimmer, she is interested in history, and she monitors stork nests using webcams. She also relaxes in her terrace garden where she grows vegetables.

Despite her abundant experience with big international projects, Hana's professional plans are surprisingly simple. “Top managerial positions sound nice, but I really love training. I can see that when people understand why they do their work, they start doing it better, and that is the greatest reward for me.” She also says that a well-trained team is a promise of a safe journey – so the passengers profit from it, too. •

TEXT: Veronika Marethová
FOTO: Jiří Lízner

Rezervujte si svůj pobyt ještě dnes a využijte slevový kód „LEOEXPRESS“ pro 12% slevu. / Book your stay and use the discount code “LEOEXPRESS” for a 12%-discount.

Odpočiňte si v srdci Broumovska

CZ Toužíte po místě, kde načerpáte novou energii, a zároveň budete mít na dosah krásy české přírody? Navštivte kraj proslulý skalami a barokními památkami a ubytujte se v některém z našich hotelů. Čekají vás přírodní skvosty, panoramatické výhledy i kilometry tras pro pěší a cyklisty. Po dni plném zážitků si pak dopřejte zasloužený odpočinek v komfortních pokojích, ochutnejte kvalitní místní gastronomii a nechte se unášet klidnou atmosférou okolní přírody.

Hotel Orlík okouzlí designem, udržitelností a soukromím, které ocení zejména páry a individuální cestovatelé. Bonusem je vstup do Teplických skal přímo u hotelu.

Hotel Skalní Mlýn je ideálním výchozím bodem pro poznávání regionu. Hosté si zde kromě skvělé polohy užívají relax u krbu či v sauně a naslouchají uklidňujícímu šumění protékajícího potoka.

Hotel Javor nabízí prostorné zázemí pro rodiny i skupiny díky apartmánům a mezonetovým pokojům, navíc potěší svou blízkostí ke vstupu do Adršpašských skal. •

Relax in the heart of Broumov Region

EN Are you looking for a place where you can recharge in the heart of marvellous nature? Visit a region famous for its rocks and Baroque monuments, and stay in one of our hotels. Natural gems, scenic views and long kilometres of hiking and cycling trails are waiting for you. After a day full of adventures, treat yourself to a well-deserved repose in our comfortable rooms, taste high-quality local cuisine, and let yourself be carried away by the peaceful atmosphere of the surrounding nature.

Hotel Orlík will enchant you with its design, sustainability and privacy, which will be especially appreciated by couples and individual travellers. The entrance to the Teplice Rocks is right next to the hotel.

Hotel Skalní Mlýn is an ideal starting point for exploring the region. In addition to its great location, guests can relax by the fireplace or in the sauna, and enjoy the soothing sound of a flowing stream.

Hotel Javor offers ample space for families and groups in its apartments and duplex rooms. It is located close to the entrance to the Adršpaš Rocks. •

WWW.HOTEL-ORLIK.CZ

66

ADVERTORIAL

WWW.SKALNI-MLYN.CZ

WWW.JAVOR-HOTEL.CZ

Broumovsko a Aglomeracja Wałbrzyska

Dwa regiony,
kilometry
zážitků

Dwa regiony,
kilometry
doświadczeń

Broumovsko a Valbřišsko –
smysluplné stezky, reg. číslo projektu:
CZ.11.02.01/00/23_004/0000093

Interreg

Spolufinancováno
Evropskou unií

Česko – Polsko

Bike resort
Broumovsko

www.broumovsko.cz

Držíme ti místo na palubě vlaku!

Kariéra v Leo Express

Hledáme kolegyně a kolegy, kteří nám pomohou měnit veřejnou dopravu

STEVARDO/KA

Bohumín / Praha / Plzeň

Chceš zpříjemňovat cestu zákazníkům na palubách našich vlaků? Aktuálně rozšiřujeme tým stevardů a nabíráme nové kolegyně nebo kolegy, kteří by se spolu s námi starali o příjemný zážitek z jízdy s Leo Express. Stres tě nerozhodí, lidi tě baví a ráno ti není líto vstát? Volných sedadel máme několik.

OBSLUHA CATERINGU

Bohumín / Praha / Plzeň

Baví tě práce s lidmi a máš příjemné vystupování? Přidej se k našemu týmu a pomáhej s přípravou občerstvení během jízdy! Staneš se pravou rukou našich stevardů a stevardek, budeš se starat o chod objednávek jídla a nápojů a pomáhat s přípravou vlaku před započítím cesty.

VLAKVEDOUCÍ

Bohumín / Praha / Plzeň

S rozšířením naší vlakové flotily hledáme vlakvedoucí, kteří se stanou lídry posádky našich vlaků a vyrazí vstříc cílovým destinacím nových linek směřujících na Slovensko, do Polska a do Německa. Zkušenosti z železnice, komunikativní angličtina, němčina nebo polština a chuť cestovat – to je vše, co k nám potřebuješ.

**LÁKÁ TĚ PRÁCE V LEO EXPRESS?
PODÍVEJ SE NA LE.CZ/KARIERA,
KDE NAJDEŠ SEZNAM VŠECH
VOLNÝCH POZIC.**

Za krásami Německa novým vlakovým spojem

Nové přímé vlakové spojení do Frankfurtu nabízí pohodlnou cestu se zastávkami v zajímavých německých městech.

CZ Trasa vede přes Drážďany, proslulé barokním Zwingerem, dále Lipsko, město hudby spojené s Bachem. V Halle stojí za návštěvu Händelův rodný dům, zatímco Weissenfels láká na zámek Neu-Augustusburg. Historický Naumburg se pyšní unikátní gotickou katedrálou zapsanou na seznamu UNESCO. Apolda je známá tradicí zvonařství a výrobou pleteného zboží. Ve Výmaru připomínají slavná muzea Goetha a Schillera, Erfurt okouzlí Kramářským mostem a středověkým centrem. Gotha zve na zámek Friedenstein, Eisenach na hrad Wartburg spojený s Martinem Lutherem. Ve Fuldě domínuje barokní dóm, Hanau je rodištěm bratří Grimmů. Cílový Frankfurt nad Mohanem nabízí kontrast moderních mrakodrapů, historického Römerbergu i vyhlášených specialit, jako je frankfurtská zelená omáčka či jablečné víno. Každá zastávka na trase má své kouzlo: ať už vystoupíte kdekoliv, nebo pojedete až do cíle. •

69
ADVERTORIAL

TEXT: Německá turistická centrála FOTO: iStock/SeanPavonePhoto

New Train Line to the Beauties of Germany

The new direct line to Frankfurt promises a pleasant journey to several interesting German towns.

EN The first stop is Dresden, famous for the baroque palace of Zwinger, the next is Leipzig, the town of J. S. Bach. When in Halle, visit the house of G. F. Händel, and in Weissenfels the famous palace of Neu-Augustusburg. The historical town of Naumburg boasts a unique gothic cathedral on the World Heritage List, and Apolda is renowned for its bell-making tradition. The famous museums of Weimar celebrate Goethe and Schiller, while Erfurt is a charming medieval town famous for the Merchants' Bridge. Be sure to visit the Friedenstein palace in Gotha, and the Wartburg castle in Eisenach. The dominant of Fulda is the baroque dome, and Hanau

is the birthplace of the Brothers Grimm. The terminus, Frankfurt am Main, is a mix of modern skyscrapers, the historical square of Römerberg, or famous delicacies, like the Frankfurter green sauce or apple wine. Every stop on the way has its charms – so get off wherever you wish. •

TEXT: Radmila Lýsková

FOTO: Jan Vlček

VISIT OSTRAVA!!!

Ostrava je skvělým cílem pro podzimní prodloužený víkend. Během několika dnů poznáte industriální památky, architekturu, kulturu i místa, která vybízejí k odpočinku. Díky pohodlné cestě vlakem můžete vyrazit za prvními zážitky hned po příjezdu.

Vyrazte na podzim do Ostravy

70

ADVERTORIAL

CZ PO STOPÁCH ARCHITEKTURY

Podzim přeje procházkám i objevování města. Pokud vás zajímá architektura, inspiraci nabídne OVAM – Ostravský architektonický manuál, který představuje významné stavby i doporučené trasy napříč Ostravou. Za návštěvu stojí Vila Grossmann, někdejší reprezentativní sídlo významného ostravského stavitele Františka Grossmanna. Komentované prohlídky seznámí návštěvníky s historií vily a umožňují nahlédnout do citlivě obnovených interiérů.

PODZIMNÍ BARVY, INDUSTRIÁL A VÝHLEDY

Industriální historii připomíná Dolní oblast Vítkovice nebo autentický Důl

Michal, kde si projdete původní zázemí dolu téměř ve stejné podobě, v jaké jej opouštěli horníci. K podzimu v Ostravě patří výlet na haldu Ema. Krátký výšlap nabídne výhledy na město i okolní krajinu a zároveň přiblíží jedinečnou hornickou minulost regionu.

Příjemnou část dne strávíte v Zoo Ostrava. Rozsáhlý areál propojuje zoologickou zahradu s botanickým parkem, na podzim velmi atraktivním díky pestrým barvám dřevin i klidné atmosféře.

Při objevování Ostravy si udělejte čas na městskou galerii současného umění PLATO, sídlící v citlivě zrekonstruované budově bývalých městských jatek. Dalším zajímavým místem je Slezskoostravský hrad, v němž se během roku konají výstavy i kulturní akce. Navštívit můžete také některé z ostravských muzeí nebo se vydat na komentovanou prohlídku, která představí známé i méně známé příběhy města. Dozvíte se více o architektuře města, jeho industriálním dědictví i o osobnostech spojených s Ostravou. Den plný poznávání můžete zakončit v některé z ostravských kaváren či restaurací.

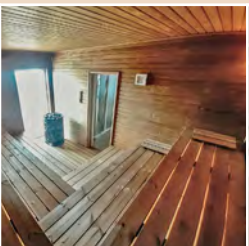
Ať už vás láká architektura, historie, nebo příroda, prodloužený víkend v Ostravě nabídne dostatek zážitků pro váš podzimní výlet. Další tipy na výlety, aktuální akce i inspiraci pro pobyt najdete na www.visitostrava.eu. •

**ZÁŽITKOVÁ DOVOLENÁ | FIREMNÍ ŠKOLENÍ
TEAM BUILDING | OSLAVY | SVATBY
DEGUSTACE VE SKLEPĚ | MORAVSKÉ VEČERY
S CIMBÁLEM | SEZÓNŇÍ RESTAURACE**

Kapacita školící místnosti i ubytování až 70 osob

**Resort v Zaječích nabízí ubytování v klimatizovaných pokojích a bungalovech,
krásný výhled na Pálavu, vyhřívaný přelivový bazén i privátní saunu.**

Vinařská 479, 691 05 Zaječích | recepce@zajicizezajeci.cz | +420 725 936 624

www.zajicizezajeci.cz

Vlakem ke hvězdám

Titulek článku samozřejmě neznamená, že byste se vlakem Leo Express mohli vypravit na vesmírný let (třeba do souhvězdí Lva). V tomto směru zatím jen vizionář Elon Musk dokázal dostat auto na oběžnou dráhu Slunce...

TEXT: Jakub Jukl

FOTO: Shutterstock.com

72

DESTINACE

TAJEMNÉ PRAŽSKÉ
KLEMENTINUM /
THE MYSTERIOUS
KLEMENTINUM
IN PRAGUE

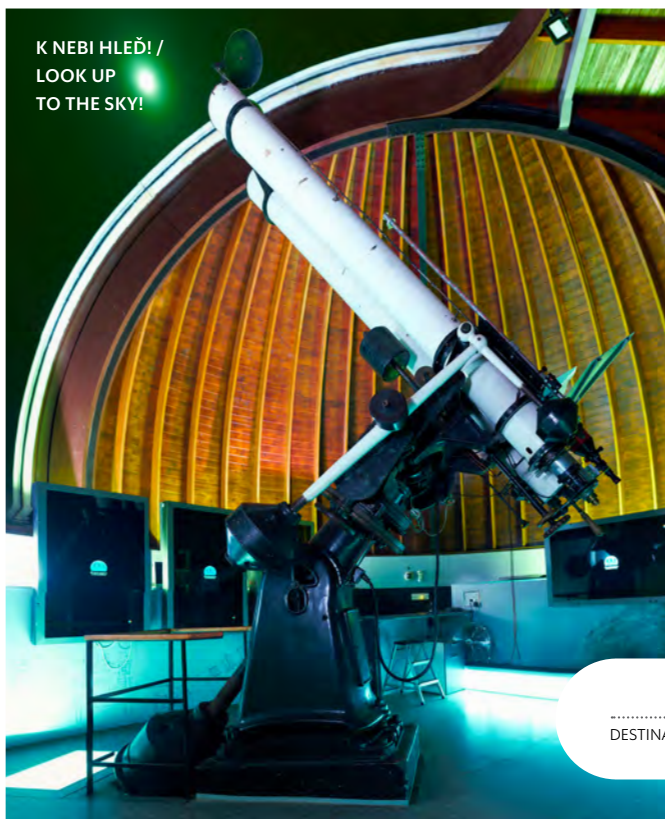
CZ Určitě ale můžete vypravit se našimi vlaky do různých hvězdáren, planetárií a na další místa spojená s odvěkou fascinací člověka hvězdnou oblohou.

HVĚZDNÁ PRAHA

A začneme v Praze, „jejíž sláva hvězd se dotýká“. S hvězdami je spojena po celé své dějiny a není to náhoda, že právě zde působili v době Rudolfa II. dva významní astronomové Tycho Brahe a Johannes Kepler. Kepler tu objevil dva ze svých fyzikálních zákonů, Brahe je v Praze dokonce pohřben a jeho hrob můžete vidět v Týnském chrámu.

VĚŽ BEZ KŘÍŽE

Ke hvězdám pražští astronomové vzhlíželi i v dalších staletích. V areálu někdejší jezuitské koleje Klementinum se dodnes tyčí štíhlá barokní věž. Na rozdíl od většiny pražských věží však není zakončena křížem, ale postavou atlanta nesoucího nebeskou sféru. To značí, že se jedná o astronomickou →

73
DESTINATION

Train to the Stars

The title is not supposed to imply that you can travel to space with Leo Express trains (not even to the Leo constellation). We are not planning to follow Elon Musk's red car either.

EN What you can do is to take our trains to various observatories, planetaria, and other places related to people's age-long fascination with the starry sky.

STARS IN PRAGUE

The glory of Prague has been prophesied to touch the stars, and stars have been connected with the town throughout its history. Under the reign of Emperor Rudolph II, Prague was the seat of several important astronomers, including Tycho Brahe, whose grave you can visit in the Týn Church, or Johannes Kepler, who discovered two of his laws of planetary motion in Prague.

TOWER WITHOUT A CROSS

Astronomers favoured Prague also in the following centuries. The baroque tower in the former Jesuit College of the Clementinum differs from most

other towers in Prague – the usual cross on top is replaced with a statue of Atlas carrying a celestial sphere. From 1751 to 1939, the tower was used as an observatory.

The Astronomical Tower is a part of the tour of the Clementinum, so that you can visit its galleries, the Meridian Hall with the exhibition of historical astronomical equipment, and the Baroque Library, arguably the most beautiful library in the world, which features in Dan Brown's last novel. →

věž, která od roku 1751 sloužila jako observatoř, a to až do roku 1939.

Astronomická věž je přístupná v rámci prohlídkové trasy, která návštěvníky zavede nejen na ochozy věže, ale i do Meridiánové síně s výstavou historických astronomických přístrojů a do barokní knihovny. Ta, krom toho, že je považována za nejkrásnější knihovnu na světě, hraje důležitou roli i v zatím posledním románu Dana Browna.

HVĚZDÁRNA V PETŘÍNSKÝCH SADECH

Praha má samozřejmě i moderní hvězdárny. Tou nejznámější je Štefánikova hvězdárna z roku 1928, kterou najdete uprostřed růžového sadu na Petříně. Pojmenována je po M. R. Štefánikovi, který je známý jako spoluzakladatel našeho samostatného státu, ale proslul i jako vynikající

astronom. Hvězdárna klade velký důraz na popularizaci astronomie, takže ji můžete navštívit skoro každý den, a to i večer. Můžete tu pozorovat oblohu, prohlédnout si interaktivní výstavu či muzeum meteoritů.

OBJEVTE NOVÉ SVĚTY!

V tomto duchu láká své návštěvníky Planetárium Ostrava. A za návštěvu určitě stojí! Najdete ho na západním okraji města, v ulici pojmenované příznačně „K Planetáriu“. A to objevování nových světů ve sloganu není jen reklamní trik. Na zdejší hvězdárně můžete na vlastní oči (ovšem přes dalekohled) pozorovat Měsíc, planety, komety, dvojhvězdy, mlhoviny a galaxie ve vzdáleném vesmíru.

A pravou chloubou zdejšího planetária je sférické kino, které promítá na kupoli obrazy vesmíru. V nabídce je opravdu velké množství pořadů, od těch pro nejmenší děti až po ty odborné třeba o černých dírách.

AŽ NA VRCHOLKY HOR

Už jste byli v Tatrách? Pokud ne, určitě si tam zajedte. A pokud ano, tak si tam zajedte ještě jednou. Tater není nikdy dost! Tentokrát můžete z vlaku vystoupit ve stanici Štrba a vyrazit hned ke dvěma vysokohorským hvězdárnám naráz. Tu první najdete, když vystoupáte (nebo se necháte vyvézt lanovkou) po svazích Lomnického štítu na Skalnaté pleso. Druhá leží až na vrcholu hory (2663 m n. m.) a tam už se jinak, než lanovkou nedostanete. Tato observatoř je zajímavá tím, že se zaměřuje především na pozorování naší hvězdy nejbližší – Slunce.

PETŘÍN OBSERVATORY

Indeed, there are also modern observatories. The most famous one sits in the middle of the rose garden on top of Petřín Hill. It was named after M. R. Štefánik, one of the co-founders of Czechoslovakia, and also an excellent astronomer. Having a keen interest in popularizing astronomy, the observatory is open to public nearly every day, including evenings, to let people watch the skies and visit an interactive exhibition and a museum of meteorites.

DISCOVERING NEW WORLDS

Located on the western edge of the city, the Ostrava Planetarium promises an adventurous journey of discovery. The local observatory lets you view the Moon, planets, comets, binary stars, nebulae, and galaxies in distant space with your own eyes (naturally, through a telescope).

The planetarium boasts a giant spheric screen where you can watch pictures of space. Just choose your preferred programme. The range stretches from films for kids to expert pieces about black holes.

TO THE TOP OF THE MOUNTAINS

If you have never been to the Tatra Mountains, it is high time you considered the journey. And if you have been there, you will know that there is always a reason to return. Take a train to Tatranská Lomnica, and you can choose from two mountain observatories. To visit the first one, climb the side of Lomnický štít (or take the cable car) to Skalnaté Pleso. To see the other one, you will need to take the cable →

OBSERVATOŘ NA LOMNICKÉM ŠTÍTU / THE OBSERVATORY ON LOMNICKÝ ŠTÍT

Obě hvězdárny působí především jako vědecká pracoviště a veřejnosti jsou přístupná jen během dní otevřených dveří vždy jeden den v červenci a v srpnu. Ale pokud byste to nestihli, ruku na srdce – není z téhle výšky nádherný výhled i na zemi?

KOPERNÍK, KAM SE PODÍVÁŠ

Spoustu hvězdárén a planetárií najdete i v Polsku. A většina z nich je pojmenována po slavném polském astronomovi Mikuláši Koperníkovi. Jeho jméno nese i interaktivní vědecký park Centrum Nauki Kopernik, který najdete ve Varšavě a jehož součástí je i planetárium.

K tomu, abyste navštívili největší a nejstarší polské planetárium, ale stačí vyjet vlakem jen kousek za hranice do Katovic. Leží v Chor-zowě, který je součástí katovické aglomerace. Toto Slezské →

ŠTEFÁNIKOVA HVĚZDÁRNA
V PRAZE / ŠTEFÁNIK'S
OBSERVATORY IN PRAGUE

75
DESTINATION

PLANETÁRIUM CHORZÓW /
SILESIA PLANETARIUM

OBJEVTE NOVÉ SVĚTY! /
DISCOVER NEW WORLDS!

planetárium je staré 71 let, ale nedávno prošlo výraznou rekonstrukcí a modernizací. Výjimečná je i architektonická podoba celého komplexu, který tvoří planetárium, hvězdárna a oválná budova s nádvořím, které je jedněmi velkými slunečními hodinami. Navštívit tu můžete spoustu zajímavostí: planetárium s programy pro děti i dospělé, interaktivní výstavy, kameru obscuru i letecký simulátor.

NEBE NAD FULDOU /
THE SKY ABOVE FULDA

76

DESTINACE

Planetárium stojí uprostřed Slezského parku, kde se můžete projít nejen přírodou, ale i historií Slezska. A přímo před planetáriem stojí velká socha – Mikuláše Koperníka, samozřejmě.

HVĚZDNÉ MĚSTO

Tímto titulem se pyšní další zastávka na tratích Leo Express, tentokrát v Německu. Je to město Fulda. Díky své vazbě na okolní Sternpark Rhön, který je biosférickou rezervací UNESCO, a díky systematickému řešení světelného smogu byla Fulda roku 2019 vyhlášena prvním „Hvězdným městem“ (Sternenstadt) v Německu. To znamená, že je to ideální místo k pozorování noční oblohy. Ve městě najdete planetárium ve Vonderaumu i hvězdárnu nesoucí jméno Hanse Nüchtera, která pořádá pozorování i přednášky pro veřejnost. Pro děti jsou určené pravidelné procházky se sovou Lunou, při nichž budou sami moci poznat noční oblohu. •

car to the top of the mountain at 2663 meters above sea level (no climbing is possible here). The observatory at the peak concentrates primarily on studying the Sun.

Both observatories are mainly expert laboratories, and are open to public only one day in July and one in August. But even if you miss the open days, the scenic views from the peak will be worth the trip.

COPERNICUS WHEREVER YOU LOOK

Of the many observatories in Poland, most bear the name of the Polish astronomer Nicolaus Copernicus. One of them is the interactive science park and planetarium Centrum Nauki Kopernik in Warsaw.

To visit the biggest and oldest planetarium in Poland, you do not need to travel that far. Right across the border in Chorzow, Katowice, the 71-year-old planetarium has recently been rebuilt and modernised. With exceptional architectural solutions, the complex offers a planetarium, observatory, or an oval shaped building with a courtyard that serves as a giant sundial. You can choose from a wide range of attractions – programmes for children and adults, interactive exhibitions, camera obscura, or a flight simulator.

The planetarium is in the middle of the Silesian Park where you can admire the nature and history of Silesia. And, predictably, there is a giant statue of Copernicus in front of the planetarium.

STAR CITY

This is the nickname of another station on a Leo Express route, this time in Germany. The town of Fulda lies right next to the Rhön Biosphere Reserve, recognised by UNESCO, with its Star Park. The town's considerate management of light pollution made it the first Star City (Sternenstadt) in Germany in 2019. It is a most convenient place to observe stars. There is a planetarium in the Vonderau Museum, and Hans Nüchter Observatory, which offers observation sessions and lectures for the public. There are also regular star observation programmes for children with an owl named Luna. •

Jindřichův
Hradec

JINDŘICHŮV HRADEC

Státní hrad a zámek

třetí největší památkový
komplex v České republice

Krýzovy jesličky

největší lidový mechanický
betlém na světě

Krafferova zahrada

malebná zahrada v centru
města s vůní květů a kávy

Úzkokolejka

historické legendární vlaky
projíždějící malebnou
krajinou České Kanady

Top novinka

Zámecký pivovar

zrekonstruovaný objekt
s obnoveným provozem
pivovaru a restaurací

+420 384 363 546 / infocentrum.jh.cz / info@jh.cz

Od operací srdce po Parkinsonovu chorobu.

Moderní lázeňství stojí na medicíně

Lázeňská léčba už dávno neznamená jen odpočinek. Ve špičkových českých lázních vznikají specializované programy pro pacienty po operacích srdce, po onkologické léčbě i pro klienty s Parkinsonovou nemocí. O tom, jak se mění role lázeňství a proč je aktivní rehabilitace stejně důležitá jako samotná léčba, jsme hovořili s MUDr. Márií Dufincovou, MBA, z Léčebných lázní Bohdaneč (MD) a MUDr. Gabrielou Hanslianovou z Lázní Teplice nad Bečvou (GH).

TEXT: Kateřina Dvořáková, Oddělení komunikace LTnB a LLB

FOTO: Léčebné Lázně Bohdaneč, Kristýna Králová, Pavel Jakubka

Veřejnost si lázně stále spojuje hlavně s odpočinkem. Jaká je realita?

Odpočinek je důležitou součástí regenerace, ale u pacientů se závažnějšími diagnózami je stejně podstatná aktivní rehabilitace. Někteří přijíždějí s představou klidového pobytu, brzy však zjistí, že pravidelný pohyb je nutnou součástí léčby. Přestože bývají první dny náročné, většina pacientů dosáhne už během pobytu lepší stability, jistější chůze i větší soběstačnosti.

GH: Stejně je tomu u kardiologických pacientů. Léčebný plán zahrnuje pohyb, lázeňské procedury i přesně nastavený denní řád. Zpočátku se pochopitelně dostaví únava, ale postupně se u pacientů zlepší fyzická kondice i psychická pohoda – ideální motivace pokračovat v režimu i po návratu domů.

Léčebné lázně Bohdaneč patří mezi průkopníky programu PARK pro pacienty s Parkinsonovou nemocí. V čem spočívá jeho přínos?

MD: Program PARK vychází z poznání, že pohyb je vedle správně nastavené farmakologické léčby jedním z nejdůležitějších pilířů péče o pacienty s Parkinsonovou nemocí. Nejde jen o samotné cvičení, ale o komplexní spolupráci lékařů, fyzioterapeutů, ergoterapeutů i nutričních terapeutů. Pacient se musí aktivně zapojovat do léčby a posléze nově získané návyky přenést do běžného života. Právě to rozhoduje o tom, zda si zlepšení udrží i nadále.

Lázně Teplice nad Bečvou jsou historicky spojovány s léčbou srdečních onemocnění. Jak se daří propojit dlouholetou tradici s moderní medicínou?

GH: Naší největší předností je spojení přírodních léčivých zdrojů s medicínou založenou na důkazech. Na klasickou kardiorehabilitaci jsme navázali programy Kardio Spa a Onko Spa, které propojují léčebné procedury, cílenou rehabilitaci, pohybovou terapii, edukaci i spolupráci specialistů z různých oborů. Přírodní léčivé zdroje tedy nejsou alternativou moderní medicíny, ale jejím přirozeným doplněním.

Na jaké výsledky se u pacientů zaměřujete především?

GH: Nejedná se pouze o zlepšení fyzické kondice. Důležitý je kvalitní spánek, psychická pohoda i správné stravování. Pravidelný režim, pohyb a vhodně zvolené procedury pomáhají stabilizovat krevní tlak, snižovat stres a vracet pacientům jistotu, že se mohou opět zapojit do běžného života. Snažíme se, aby si zdravé návyky natolik osvojili, aby v nich automaticky pokračovali i po návratu domů.

Moderní lázeňství využívá stále více špičkových technologií. Jakou roli hrají při rehabilitaci?

GH: Jsou důležitým pomocníkem, nikdy ovšem nenahradí aktivní práci pacienta. Využíváme například vysokovýkonné lasery, superindukční magnetickou terapii nebo fokusovanou rázovou vlnu. Tyto technologie pomáhají zmírňovat bolest, urychlují hojení a umožňují pacientům dříve se vrátit k pohybu.

Jak poznáte, že vaše práce má skutečný smysl?

MD: Největší radost mám z okamžiku, kdy pacient pochopí, že není jen pasivním příjemcem léčby. Víra, že může svůj stav ovlivnit vlastním přístupem, bývá důležitější než samotné výsledky léčebného pobytu.

GH: Vzpomínám si na mladého pacienta po těžké srdeční operaci, který nezvládl ani krátkou chůzi. Postupně se ale díky rehabilitaci vrátil ke sportu, zhubl, změnil životní styl a dnes žije plnohodnotný život. Právě takové příběhy nám potvrzují, že moderní rehabilitace neznamená jen léčbu nemoci, ale především začlenění člověka zpátky do běžného života. •

MUDr. Gabriela Hanslianová

Zkušená lékařka v oblasti rehabilitace a fyzikální medicíny. Dlouhodobě působí v moravských lázních Teplice nad Bečvou. Věnuje se kardiorehabilitaci, ale také komplexní péči o pacienty s pohybovými aparátem.

79
ADVERTORIAL

MUDr. Mária Dufincová, MBA

Neuroložka, v současné době pracuje jako lékařka v Léčebných lázních Bohdaneč, kde se podílí mimo jiné na programu PARK zaměřeném na pacienty s Parkinsonovou nemocí.

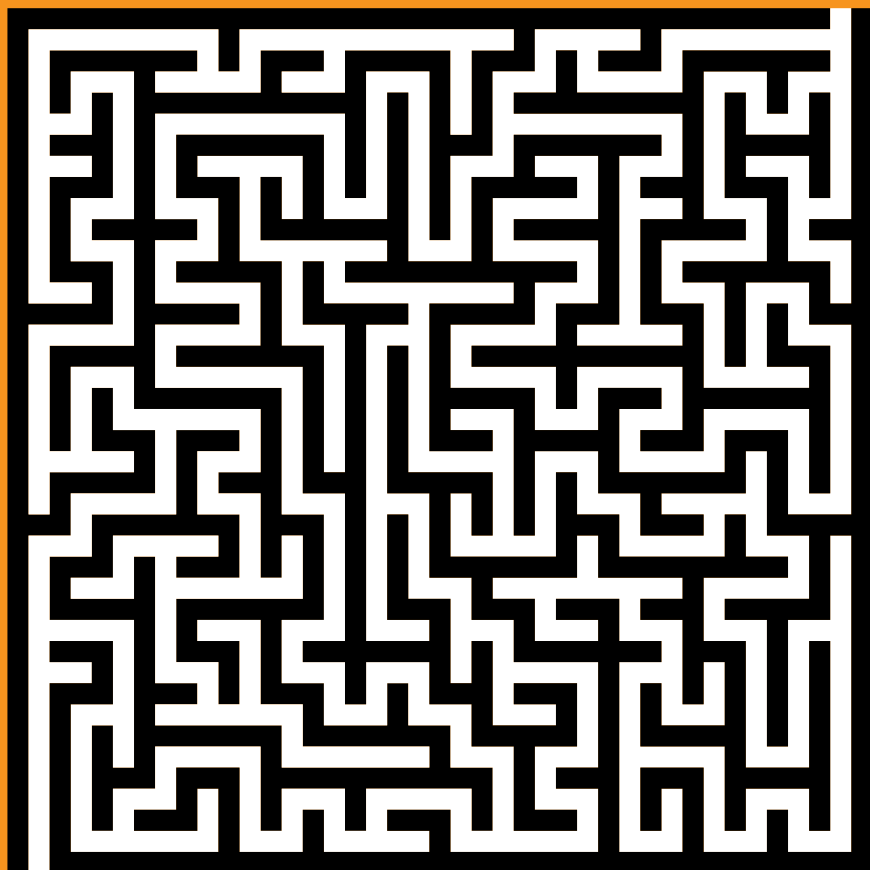
MŇAU,
já jsem Lexi
a budu tě provázet
na tvé cestě.

**POMOZ LEXI NAJÍT
CESTU LABYRINTEM K VLAKU.**

80

PRO DĚTI

JAK SE LEONTÝNKA PŘESTALA BÁT PAVOUKŮ

Na malém nádraží žila veselá jménem Leontýnka. Vozila na výlety, ráda pískala na a na všechny se smála. Jen jednu věc neměla ráda – .

Stačilo, aby zahlédla malého na nebo u , a hned hlasitě zapískala: „Jé! Ať je pryč!“ Ostatní se tomu smály, ale Leontýnka se opravdu bála.

Jednoho rána přijela na starou kolej, kde dlouho nikdo nejezdil. Na visela velká . „To je hrůza!“ vykřikla Leontýnka. „Tady přece nemůžu projet!“

Vtom se objevil starý údržbář Tonda. „Počkej chvíli,“ řekl klidně. „Podívej se pořádně.“ Leontýnka opatrně otevřela jedno . Uprostřed seděl maličký . Trpělivě opravoval přetržené vlákno. „Víš, proč je tady?“ zeptal se Tonda. Leontýnka zavrtěla .

„ pomáhají přírodě. Chytají spoustu obtížných , které by jinak všude poletovaly. A jejich síť jsou malé přírodní zázraky.“

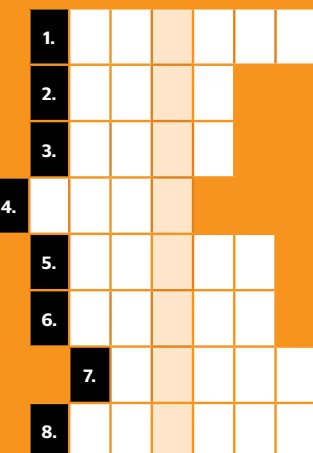
Leontýnka se zadívala znovu. vůbec nevypadal strašidelně. Jen pilně pracoval.

„Takže mi nechce ublížit?“ zeptala se tiše. Tonda se usmál. „Vůbec ne. Spíš si přeje, aby ho nikdo nerušil při práci.“

Leontýnka opatrně popojela po . se ani nepohnul. Jen jako by na pozdrav zamával jednou nožkou. Leontýnka se usmála. Od té chvíle už při pohledu na nepanikařila. Když nějakého potkala, jen zpomalila a nechala ho dokončit jeho práci.

 si brzy všimly, že se Leontýnka změnila. „Ty už se pavouků nebojíš?“ zeptala se jedna . „Respekt trochu mám,“ připustila Leontýnka. „Ale už vím, že ne všechno, čeho se bojíme, je nebezpečné. Někdy stačí se jen pořádně podívat.“

Večer se nad nádražím rozsvítily a v rohu staré se třpytila malá . Leontýnka se usmála. Její bylo klidné. Už věděla, že i ten nejmenší může mít na světě důležitou práci.

DOPLŇOVAČKA

1. NABEREŠ S NÍ HLÍNU
2. ČÁST RUKY
3. NOČNÍ PTÁK
4. OTVOR VE ZDI
5. PEČE SE Z NÍ KOLÁČ
6. SOUČÁST DALEKOHLEDU
7. BOCHNÍK
8. DRUH PAPOUŠKA

ŘEŠENÍ
DOPLŇOVAČKY
PAVOUČEK

Kolo jako lístek na celý den plný zážitků

TEXT: Natália Adamovic

FOTO: KOCR Trenčín region

Realizováno s finanční podporou
Ministerstva cestovního ruchu
a sportu Slovenské republiky.

www.trencinregion.sk

82

ADVERTORIAL

Ráno hrad, přes den kolo,
večer lázně. I tak může
vypadat den v Trenčinském
kraji.

CZ Představte si den, kdy ráno
vystoupíte na hrad s vý-
hledem na celé Pováží, odpoledne
se vezete vedle Váhu po bezpečné
cyklotrase, zastavíte se na kávu na
historickém náměstí a večer ponoříte
unavené nohy do léčivé termální
vody. V Trenčinském kraji nemusíte
mezi těmito zážitky dělat kompromi-
sy – všechny můžete zažít v destinaci
Trenčín region.

Tepnou cykloturistiky je Vážská
cyklomagistrála, která napříč Tren-
činským krajem propojuje města
a turistické atrakce podél řeky Váh.
Letos se opět rozrostla a nabízí

90 kilometrů cyklostezek. Nejnovější úsek Nemšová – Dubnica nad Váhom
– Ladce představuje opravdu unikát. Vede přes Prejtská jezera, oddechová
místa i jedinečnou gabionovou zeď, která patří k nejzajímavějším prvkům celé
cyklomagistrály.

Za historií nemusíte šlapat daleko. Stačí jen malá odbočka, země se změní a nad
hlavou se objeví mohutné hradní zdi. Trenčinský hrad se tyčí nad centrem kraj-
ského města, další cyklovýlety mohou směřovat k hradu Beckov či na severní část
kraje k Považskému hradu. Nejoblíbenější trasou regionu je cyklotrasa Na kole po
stopách historie, která vede od Trenčinského hradu kolem nejstaršího poutního
místa na Slovensku Skalka u Trenčína až k českým hranicím. Zároveň propojuje
Vážskou cyklomagistrálu s mezinárodní cyklostezkou BEVLAVA. Z Trenčinského
kraje tak můžete na kole pohodlně pokračovat až na Valašsko a objevovat obě
strany slovensko-českého pohraničí. Díky minimálnímu převýšení je trasa vhodná
i pro rodiny s dětmi, které ocení také zastávku na občerstvení.

Po aktivním dni přijde zasloužená odměna. V Trenčinském kraji můžete cyklový-
let zakončit hned ve třech lázeňských destinacích. V Trenčianských Teplicích vás
přivítá ikonický Hammam, Nimnica nabízí klidné prostředí u Nosické přehrady
a Bojnice spojují relax v léčivé vodě s romantickou atmosférou zámku.

Stačí si vybrat směr, sednout na kolo a nechat jednu cestu proměnit v den
plný zážitků. •

**CESTA UTÍKÁ RYCHLEJI,
KDYŽ MÁŠ DO ČEHO KOUSNOUT**

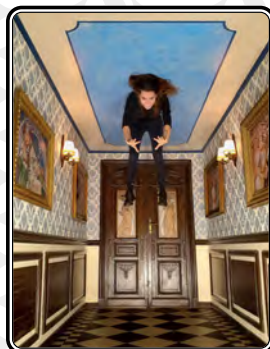

LEON JERKY: CHUŤ, KTERÁ CESTUJE S TEBOU.

MUZEUM FANTASTICKÝCH ILUZÍ

MUSEUM OF FANTASTIC ILLUSIONS

SCAN FOR

10 % OFF

Nejzábavnější muzeum v Praze!

The funniest museum in Prague!

www.muzeumfantastickychiluzi.cz

